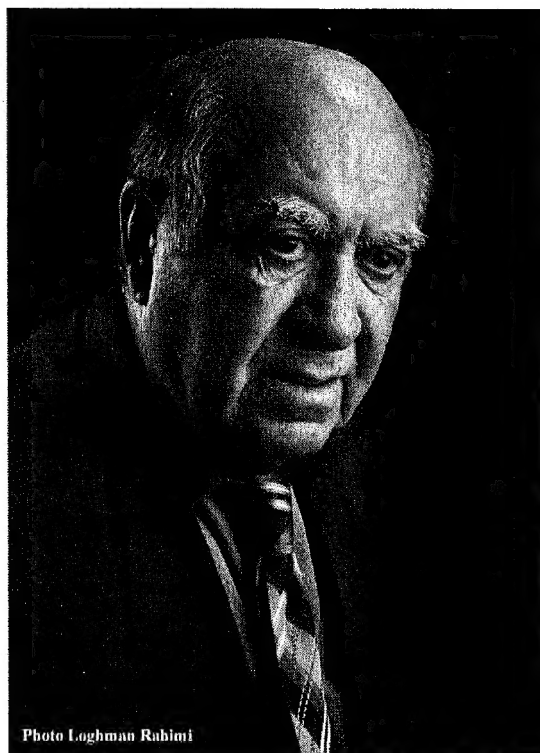

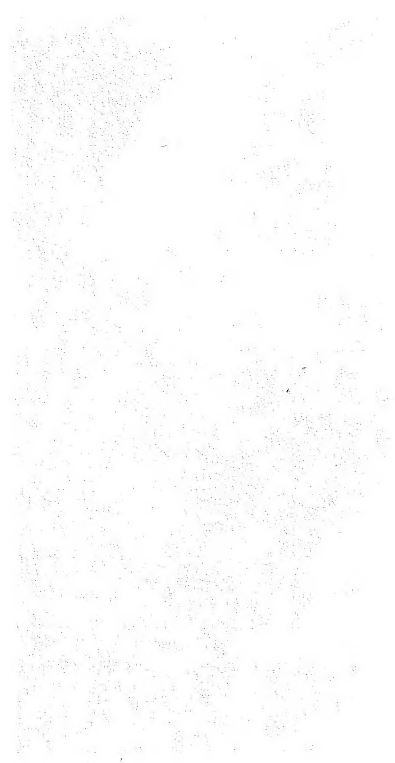
ديوان سۆران

حەسەن سەلاح سۆران

ئەسەر ئەرکى ئەمىر كيا (ع. تىكانتەپە)

هەسەن سەلاح سۆران

Handwritten text, likely a signature or date, located in the bottom right corner of the page. The text is written in a cursive or script style and is very faint, making it difficult to read. It appears to be a signature or a date, possibly "10/10/10" or similar, followed by a name or initials.

به ناوی خودا «(سره تا)»

زورخوم^۲ به^۲ به ختیار^۲ نهزانم^۲ که یه زدان^۲ نم
 هله ی به من^۲ داوه^۲ که توانیم^۲ به ناوی^۲ ناسینه^۲ ری
 (معرفی) که وره^۲ ترین^۲ هونه ری^۲ ها و چه^۲ رخی^۲ کورد
 یانی^۲ سوران^۲ نم^۲ چه ند^۲ دیره^۲ له^۲ دیوانه^۲ دا بنوسم^۲ .
 من به نوبه ی^۲ خوم^۲ خويند^۲ نه وه ولی^۲ کولینه وه ی^۲ نم^۲ هه لبه سته ری کو^۲
 پیکانه^۲ به ته^۲ واوی^۲ کورد زمانه^۲ خوشه^۲ ویسته^۲ کان ته وسیه^۲ نه^۲ که م
 وه هیوا دارم^۲ که خوینده^۲ واره^۲ نازینه^۲ کان^۲ له^۲ ریز^۲ گر تنی^۲
 نم^۲ جوړه^۲ که سانه^۲ دا که ژیا نی^۲ خویان^۲ بو خزمه ت^۲ به ویره^۲
 و زمان^۲ و فدره نگی^۲ نه ته^۲ وه کان^۲ ته رخا^۲ نه^۲ که ن^۲ به له^۲
 ونیکی^۲ شیاو^۲ هه نگاوه^۲ لگرن^۲ ، چونکای^۲ ته نیا ته شویق^۲ (دل^۲
 خوش کردن)^۲ و دل^۲ گهرم^۲ کردن^۲ و قه^۲ در زانینه^۲ که نه توانی^۲
 دلی^۲ هونه ر^۲ و هونه ر^۲ مه ندان^۲ زیاتر^۲ به کول^۲ بینی^۲ و بیجگه^۲

له مه که نه مه بوخوی قهره بو (پاداش) کردند و یه که
 بو نوسهران و هونه و هونه رمه ندان له لایه یکی تریشه
 وه هه سیتان دینته سهر نه مه که شوینه واری هونه ری دلگر
 ترخه لق و دروست بکن و بهدی بینن .

خوینده واری خوشه ویست ! ئایاعه یب و شوره یی نیه بو
 ئیمه تا نه ورا ده یه ته پلوس و بی خه به رین که هونه ران
 و نوسهرانی خومان نه ناسین وه لییان پی هه وال بین ههر
 له بهر نه مه من به پیدا ویستم زانی له سهر خوم که هونه ری
 نه مه هه لیه ستانه به ئیوهی ئازیز بنا سینم . چونکای مه به
 ستی هه مو بو خزمهت به ئیرانی ئازیزه و به که لی وه لات.
 ئیمه ش نه کهر وه کو نه ته وه کانی ترهه ستی نه ده ب
 پهروه ریمان بیی زور جیی بروایه که له ویشه اونانی کهوره
 و کو (شه یکسیری ئینگلیزی) وه یا (لا مارتینی) فه
 رانسه وی مان تیدا هه لکه وی . ههر وه کو له مه و پیش

که زور مان لی هه لکه وتوه به لام - له لای گه وهه ریه
قیمه تی گه وهه ر .

سوران کیمیه

سوران ناوی خه سه ن وه شوره تی سه لاهه و ناز
ناوی (تخلص) شیعری سورانه و کوری زانای مهزنی کورد
خوالی خوشبو برایمی سه لاهه وله هوزی به گزاده ی
موکریه ئەم هونه ره پایه به رزه له سالی ۱۳۲۰ کوچی
هه تاوی داله دیی سارو قامیشی فهیزولله به گی له ناوچه ی
بوکان - وه لاتی ئیراندا هاتوه ته دنیاوه . وه ئیسته ش
هه ر له م دییه یه . وه له ته مه نی یازده سالیه وه هونراوه ی
کوردی نویسوه .

«(پله ی سوران له زانستدا)»

۱ - سورا نوسه واد - سوران ههروه کو زورتری هونه ره
کانی جیهان به هوی نبوغی خویه وه فیری سه واه دو

زانست بوه . ئەم ھونەرە ھیچ کانی لە ھیچ قوتا بخانە یە
 کدا دەرسی نە خویندووە . بە لام بە ھوی رینوینی باو کیە
 وە و کە لک وە رگرتن لە کتیبخانە خانە وادە ییە کەمی
 خویانە وە زە وقی خویندنی کە و توتە سەر وە بەلە و نیکی
 سەر سور ھینەر بە سەر زمانی ئنگلیزی و کوردی و روسی
 و فار سیوفە رانسە دا چاک زال و سەر کە و توبووە چ لە
 خویند نە وە و چ لە نويسنو قسەپی کردنیان دا . و دەچەند
 زمانی تریش بە جوری سەرە تا یی ئە زانی .
 ۲ - سورانو وینە گەری - سوران ھەر لە مندالیە وە
 دیمە نە دل رفینە کانی وە لاتە کەمی سەرنجی ئەویان را
 کیشاوە بو لای وینە گەری (نقاشی) وە دەستی کردووە بە
 وینە گەری دیمەنی سورشت (طبیعت) . وە بوخوی
 ھیوا دارە لەم بە شە شدا سەر کە و تینکی ھەزن بە دەست
 یینی و بتوانی شانوی وینە گەری شەنگوشول براز یینەوہ

۳ - سورانو موسیقا - ئەم ھونەرە موسیقاشی زورپی
خوشە وە بوخوی ماوہ یەکی درێژە کە لە گەل نووتو
موسیقی کوردی داخە ریکە و کە مانیش (ویلن) لی ئەدا
دە نگی عودیشی زور پی خوشە .

۴ - نوسراوہ کانی سوران - سوران تائیس تا چە ند کتیبی
بە زمانانی جور بە جور نویسوہ کە بریکیان لە چاپ
دراون بە لام بریکیان ماوہ لە چاپ بدری . ھیندی لەم
نو سراوانە ئە مانەن :

الف - فەرھەنگی کوردی - ئینگیزی لە شەش جە لدا .
ب - بە سە رھاتی زانای روژ ھەلات برایمی سەلاح .
ج - چاودیری میثروی و فە رھەنگی لە سەر ژبانی تایە
فەہی فە یزوللہ بە گێ کە بە یارمەتی دوکتور (ولف گانک
رود ولف) ماموہ ستای زانستگە ی بیرلینی روژا وایی
نویسوہ تی .

د - فدرهه نگی کوردی - فارسی له سهه لاپه ره دا .
ه - شه جهره ی مه نسابی به گزاره کان ، له روپه ریکی
زور گه وره دا .

و - فدر هه نگی فارسی - کوردی له دوسهه لاپه ره دا .
ز - فدرسه فهی سوران .

ح - هم کیتبه هه لبه ستهش که پیشکه شتان مه کری .
ه - سورا نو ده ست کرد - سوران له کاره با (مه له
کتریسته) داسه ری باش دهر مه چی و به له و ینگی ثاما
توری رادیوسازی مه کا .

خو و خده ی سوران

هم هونه ره له گهل دیمه نی سورشت دا خوشه ویستیه کی
قولو به تینی هه یه به تایبته له گهل به رجه وه نندی دل لا
وینی پایزدا خاوه نی راز و نیاز یکی گهر مو گوره .
سوران نویسنی به قه له م پاندان (خود نویس) پی خوش نیه .

بونی عه‌تریشی پی خوش نیه . زور حنه ز له ژيانیکی
ساده نه کا .

سوران له تاځمی زه حمه تکیشه وډژی بیکاره وته مه له . هر
که س‌ه‌نگاو یک‌بوره‌فیتی و برایه‌تی بولای نه‌و بیسته‌پیشه‌وه‌نه‌وده
ه‌ه‌نگاو به‌لکه زیاتر نزیکی نه‌بیسته‌وه .

له ونی هه لبه سته کانی سوران

سوران له نویسنی هه لبه سته کانیدا هیچ کاتی مانای به
قور بانی قافیه نه‌کردوه به‌لام هر له‌م کاته شدا به‌له‌ونیکی
باش هونراوه کانی له سهر وه زنیکی ریکو پیک نویسوه
وه له هه‌شت نو ده وه زندا هه لبه‌ستی هه یه .

له لایه کی تریشه‌وه هونراوه کانی هه موی به‌دی هینرا وی
خه یال وقه‌ه می‌خویه‌تی و به هیچ چه‌شنی لاسایی (اقتباس)
خه لکی نه‌کردوه ته‌وه .

مدم هونه‌ره له‌زور که وشه نداهه لبه‌ستی هه یه : هی کومه

لایه تی ، غه را می ، فلهسه فی ، عیرفانی وته سهو وفی که
 هه کار میکیان له جیی خویدا شاهکاریکی ویژه یی کوردیه

«(دییه نی سوران)»

سوران که وینه که شی له روپه ری ژوماره داهیه
 ییاویکی که له گهت و سور کاره ، چاو کال ، موزه رده که
 نیوقه دیکی باریکی ههیه و زور ترلیباسی بهینه لمیللی
 (کوت و شه لوار) له بهرئه کا .

به پینوسی ع. تیکان ته په (نه میرکیا)

۱۳۴۵ / ۸ / ۲۱

آدرسی : ایران = آذربایجان غربی = بوکان

« دیمه‌نی به‌هار »

۷ ۷ ۷ ۷ ۷ ۷
 خا که لیوه رویور ابورد مانگی گول په‌یدا بوه
 ۷
 به نده نوشیو و تروپان وهك تار ا‌خار ابوه
 ۷ ۷
 کوترد باریکه له سهر چل بویه واشه‌یدا بوه
 ۷ ۷ ۷
 چونکه زستانی شرو دربی لغوته نیا بوه
 ۷ ۷
 گیسته‌کاتی چاوه بر کیو وه ختی ده‌سته ملاینه
 ۲
 ۷ ۷
 پرشی رونا کی تروسکه په‌چه‌ی هه‌وری دادی
 ۷ ۷
 پرتنه وژمی زرقو برقه وهك بلیسه‌ی ئاگری
 ۷ ۷ ۷
 هه‌وری تالوره‌ش به گورمه‌ی پیکه‌نینه‌وداخوری
 ۷
 حو کمی شولاوه‌ی به بارشت به‌سهرمه لبه‌ندا ب‌ری
 ۷ ۷
 به‌هار کاتی پیکه‌نینو به‌سته و گور انیه
 ۷ ۷ ۷ ۷ ۷ ۷
 چور چوره‌و چومو چوماو و چومه‌لان چوراوه‌بون
 ۷ ۷ ۷ ۷
 پرفرمیسکی پیکه‌نین بویه‌وا په‌نگاه‌وه بون
 ۷
 لولو گرژو گیژو کرژن وه کو‌قژ راز اوم بون
 ۷
 وهك فریشته‌ی به‌ختی بو‌کن-هاوه‌سهرینی زاوا بون
 ۷ ۷
 سوره‌شت گهرمی گه شتو گیله‌وسیکه نه‌وسهر خانیه

فهلاو شوانو جوتياران پر به دل شادی نه کهن
 سه يری نه پيامی به هارو روژی ناز ادی نه کهن
 به دره قه ی ده وره ی سه هولونه خسو بیدادی نه کهن
 به زمی گوران ی سور وشتو چهر خی شهدادی نه کهن
 خاله سورانی ش له ویه وه پر پله زیقاینه

(۱) خاکه لیوه - هوهل مانگی به هار (۲) تروسکه - چه خماخه

« تاسه ی چاو که ژال »

چاو که ژال لیوئل به ژنو بالا به رز
 تالانگه ری دل نه و نه مام لهش ته رز
 خشلی ژیانم شیرین له نجه و لار
 ئیلهامی ئیستم بیگانه که ی پار
 من که دلم دا به که زیه ی کرژت
 به په لکه و پرچی په خشا نو پرژت
 به بزه و قاقا وجهه نگی مه نگت
 به فرمیسکی گه شوه کده ریای په نگت

به سوزهی خوشی وهك زرهی چه نگت

به گروزیکی زا به لهی ده نگت

به خالی شینی پیروزه ره نگت

به شیوهی ریکو پیکه و تووشه نگت

به برژولی تیروینهی خهده نگت

به بروی په یوهست که واینوچه نگت

به دلی نهر موخه یالیو ته نگت

به لاتیلی گورج وهك چزی هه نگت

له بیرم مه که گو لباغی گو لزار

بوکی شاخو کیو کار مامزی شار

وهك سوران تاسهی ماچوقه له مته

په پولهی وینهی هاوشه وقی شه مته

(۱) لاتیل - گریشه . (۲) کارمامز - به چکه ئاسك

« پره واری »

٧ ٧ ٧
مهم په يکه ره که وينه ی له شو هو ده ی دلو گیانی منه
٧ ٧
بیره واری بی له لات چون دیمه نی سهرده می له ژیا نی منه
٧ ٧ ٧ ٧ ٧ ٧ ٧ ٧
دلی سوران له سویی تورا ئه چه نیو ه ل نه ته کیو قور نه پیوی
٧ ٧
هر نه مه ش هوی دلنگه رمیو سر که و تنوما یی زیندومانی منه

(۱) پیرہ واری - یادگار

«وهره ساقی»

وهره ساقی به کول^۷ بینه^۷ دلی^۷ که یلم^۷ به هوی^۷ باده
 به جامی^۷ مه^۷ ی^۷ خه^۷ لاتم^۷ که و سه^۷ ری^۷ تونگه^۷ م^۷ له^۷ بو^۷ باده
 شه^۷ رابی^۷ ئالی^۷ یا^۷ قوتی^۷ بده^۷ ده^۷ ستم^۷ فه^۷ له^۷ که^۷ باده^۷ (۱)
 ته^۷ پو^۷ تو^۷ زی^۷ خه^۷ یا^۷ لا^۷ تو^۷ خه^۷ فه^۷ تبا^۷ ریم^۷ وه^۷ به^۷ ر^۷ باده
 به^۷ قبییه^۷ ی^۷ ژینی^۷ که^۷ م^۷ ماوه^۷ ده^۷ با^۷ دیوانه^۷ ومهست^۷ بم^۷
 به^۷ لام^۷ موتر^۷ یک^۷ ده^۷ خیل^۷ت^۷ بم^۷ نه^۷ وای^۷ سه^۷ متور^۷ وتارم^۷ بی^۷
 زره^۷ ی^۷ چه^۷ نگت^۷ وه^۷ کوسوزه^۷ ی^۷ نیگاری^۷ که^۷ زیه^۷ تارم^۷ بی^۷
 تکه^۷ ی^۷ عودی^۷ سه^۷ فا^۷ به^۷ خشت^۷ مه^۷ زه^۷ ی^۷ ئه^۷ فکاری^۷ تارم^۷ بی^۷
 فسونی^۷ ده^۷ نگی^۷ شه^۷ شالت^۷ خورا^۷ کی^۷ پو^۷ دو^۷ تارم^۷ بی^۷
 سه^۷ راسر^۷ عومری^۷ ئه^۷ فسانه^۷ م^۷ ده^۷ با^۷ شهید^۷ او^۷ پرهست^۷ بم^۷
 له^۷ ویش^۷ مه^۷ عشوقی^۷ ته^۷ نناز^۷ ووه^۷ فا^۷ دارو^۷ له^۷ باری^۷ من^۷
 دلم^۷ گه^۷ ش^۷ کابه^۷ خوینگه^۷ رمیو^۷ بلا^۷ وینی^۷ له^۷ باری^۷ من^۷
 فه^۷ له^۷ که^۷ به^۷ لکو^۷ بد^۷ اماوه^۷ به^۷ دی^۷ بی^۷ کارو^۷ باری^۷ من^۷

هه تادوازه ربی دل سوران که هه روا کو چوباری من
 هه بی هه ر تالیبی بادهی علومونه سه زوهه لبه ست به

(۱) باده = بایه . (۲) تار = رهش (۳) تار = ویل .
 (۴) له باری من = وه کو من .

☆ « شه نگی خیلَه گوله که م » ☆

گوله که م له به ردله چاوی وهك شه هینی هه یه
 (۱)

هاتو چوی کار مامن یو له نجه ی دلشیوینی هه یه

که ردن کیله گولی عیله شه نگی خیلَه گوله که م

وهك مه ر بیره بیره یه و کویستانو که رمینی هه یه

په رچهم خاوو ئالو زاو که زیه شیو اوه سه نه موم

پرچی ریحا نه ی ره شه داوی دلسر فینی هه یه

بر ژولی په ر تاوسین بروی کو لکه زیرینه یه

هه نیه ی ما نگه شه ویه و کولمی پلی خوینی هه یه

(۲)

پوکی چینی چینی چین ددانی سولی سه ده فین

ر اوښی چه ورو شیرین و تهی خهم ره و ینی هه یه
 لیوی ئالو قه یتانیو خال له سه ره غو نچه ده مه
 به لگی په ری په ر تو که - چهن هیو او به لینی هه یه
 مه مکی هیلکه بار و که ن کر چنو کالو تور تو تو ل
 له گو لخانه ی سه ر سنگی هیلا نه ی بژوینی هه یه
 قامکی چوزه ریواسن نه رمور یکو لو سو شوشن
 کاری عاشق کوژییه وزه رگی دلدۀ رهینی هه یه
 شه نگوشو خو نه و نه ما موقه د بار یکو شلو مل
 بالای ته رزو پیکه وتوی وه ک په لکی لاوینی هه یه
 سور انیه لیم حالیه جه رگم له ته بو ی
 سورا نمو هه لبه ستم زمانی بسد وینی هه یه

(۱) کار مامز = به چکه ئاسک . (۲) سول = سپی و سول

(۳) لاوین = چومی لاوین

☆ «شاه مالی واده» ☆^(۱)

هانگی ره شه ممو پاشما وه ی زستان
 خالو و ال دادی له چیا و له کویستان
 شه و یک له کاتی مال نو ستاناندا
 شنه ی بای شه مال له دارستاندا
 یا لای نه نو ینیت به شاد یوده ماغ
 دلی پیر بوی سال نه کاته وه ساغ
 سروه ی سازی دی به چه شنی فلویت
 بو هاتنی به هار نه فیکینی سوت
 دلبو ژینه ره و نه شه هینه ره
 کو سار چورینه و چوم خورینه ره
 چه نجیره ی لادی لار و شه قو شر
 به گورمی شه مال دینه ز ره ز
 له په رده ی فادائه که ن ها تو چو
 گر و زیك نه بن و ینه ی پیا نو

۷۷۷
 ناھنگ سارے کات ہر پہلے کوری

ژېړنه کاته وه وهک ماستي مه يو

۷۷
بههار غه ملینه و خه فته لایه ره

ہاور بی شہ مالہ و خوی تہ نیایہ

(۲) ره شه ممو^۶ = ناخرمانگی زمستان

« کاروانی که زیہ کاں »

کہ کا کولی کہ زیہ کالو کہ مہر کہ سکان کرانہ و

گه لاو گولی گه لا ریزی گولستانم گه شانه و

قه تارى قافله‌ی قه لبم که قوم بوبوقه زای قوم^(۲)
 سروی سوییانی سورانی وهك سورانی سورانهو^(۳)

(۱) که سک = سهوز . (۲) قهزا = شارسان . (۳) سروه-نه سیم
 (۴) سوییان = حه سه تان = حه سه ت .

« ناموژ گاری پرشنگ »^(۱)

روله پرشنگ ئه‌ی کیژوله ورد و ژیر و لاوه کهم^{۷ ۷ ۷ ۷}

چوزه خهلفی شلکو ساوای ژینه پر گهژاوه کهم^{۷ ۷}

ناموژ گاریم گویدیره هیزی ههستی چاوه کهم^{۷ ۷}

تا بلین پرشنگ بزانه و شایسته‌ی باوا نیه^{۷ ۷ ۷}

روله پرشنگ هه ربخوینه زور به ریزه خوینده وار^{۷ ۷ ۷}

پلله پلله را یبویره مه کته بی دیهاتو شار^{۷ ۷}

تا ئه بیه دو کتو ریکی ریکو پیکو هوشیار^{۷ ۷ ۷ ۷ ۷ ۷}

تا بلین پرشنگ به زهینه و نایغه‌ی ده و رانیه^{۷ ۷ ۷}

٧ ٧ ٧ ٧ ٧
روله پرشنگ زور ویرابه توبه گو تره شومه که

٧
قمت ته ماعی شوغلی زاواوده وله تی خهسومه که

٧ ٧ ٧ ٧
شهرت ریکه وتی روخو فیکره نه مه یبوسیدومه که

٧ ٧ ٧
تا بلین پرشنگ قه واره ی هیکللی چازاییه

٧ ٧ ٧
روله پرشنگ هه لمه واسه حاجیله وبه رموری زل

قمت زه نگیانه دامه دوره ومه یکده ستومه یخه مل

٧ ٧ ٧ ٧
خوت مه رازینه وبه بونه ی دیمه شورده و خه نه و کل

٧ ٧ ٧
تا بلین پرشنگی مو کری خوی ئیلاهی جوانیه

٧ ٧ ٧ ٧
روله پرشنگ بهره ممالو جادو گهر بروا مه که

قمت سهر که و توبه ختیاریت له ساحیر داوامه که

٧ ٧ ٧ ٧
نهک بلیی یاسایه کونه - کونیش بی تو وامه که

٧ ٧ ٧ ٧
تا بلین پرشنگ رونا که و بیرورای یه زدانیه

٧ ٧ ٧ ٧
روله پرشنگ باسی ئالوشه وه و دیوه زمه مه که

٧
خوو خده ی ده وره ی نه زانین تو قمت نه مه نه رمه مه که

داروغه‌ی چیر و کو ویره و انیه -

(۲) نوسه ری هه لبه‌ستی کاکی خانیه

سانیهی ئاهه نگونه زمو به‌سته یه

زیزی نوتی ده‌وای جه‌سته‌ی خه‌سته یه

تیری وینه و که وانی هونه رمه‌نده

میری نه خشو هه یکه لو بهر جه‌وه‌نده

ده‌ریبری ناله‌ی به سوزی جه‌ر گمه

جی نشینو شوینه واری مهر گمه

را به‌ری نامه‌ی به‌تیپی دل به‌ره

هینه‌ری سروه‌ی ئه و ینی‌ها وسه‌ره

هه‌ستی سوران له به‌روه رونو گه‌شه

قامکی ده‌ستی به‌دایم پینه‌جوشه شه .

(۱) دژ = دوژمن . (۲) ئهم نیودیره واته : قه‌لهم وابه هیزه

که مه موزینی خانی بهم نوسراوه .

٧
« سیزده به در »
٧

٧ ٧ ٧ (۱) ٧
رابورد در وژی شوقاق به ته پله وه به هاره
٧ ٧ ٧
و وژی سیزده به دره و کاتی گه شتو گوز اره
٧
خدهی کوردانی گور ده له میو و یا د گاره
سوروشت پهر داخوشه نگه ئاهه نگی کرد گاره
٧ (۲) ٧
وهك ره نگی نه خشی ناهید چیمهن سی به نگی کریان
٧ ٧
سوسنه داوات ئه گیرن به نه زمی به زمی زریان
٧ ٧
به قامی مهل خروشا شانوی ده شتی مو کریان
٧ ٧
ئا ونگ له سهر په ری گول وهك عاره قی نیگاره
٧ ٧
کیژانی تهر زوته ر لان که و تونه کیو و قو پی
٧ ٧ ٧ ٧ ٧
به وه زنی ته پلو بلویر ئه کیشن ره قسوچو پی
٧ ٧ ٧
وهك میگه لی غز الن له قه دکو و ترو پی
٧ ٧ (۳) ٧ ٧
ئه لی ئاسکی به له سهن جیان چرو نسه

ر ژانه باغومه ز را تپی گه نجو شوره لاو
 گور جو گو لو به رامال وهك شمعاری فیرم راو
 خه ریکی که یفو سه یرن له لاپالوقه را غاو
 سوران خوی سیزده به ده ربه سال چه ندین هه زاره

(۱) ده روژهی شوقاق = ده روژهی مه وه لی به هار .

(۲) ناهید = وینه گه ری مه زنی ها و چدرخی کورد :

فهیزوللای ناهید . (۳) به له سه = زواره .

« وینه ی که زیه خاو »

په ری که زیه خاو ، په ری که زیه خاو

و ینت گه یشتو نامه بانئ چاو

من وهك په پوله ی پهروبال سوتاو

و ینت هاوشه وقی شهمی گرتنه واو

ئهی مژم تیشکی به دلوبه ناو

دیده نی وینه ت ^۷ زور سه جه سو که ^۷
^{۷ ۷ ۷} ^{۷ ۷ ۷} (۲)

مه ر الو ته رزه نه لیلی نوبو که

مه مکت پیفو کی قنچک پچو که ^۷

خال لیلی باریوه وه ک به نره لو که ^{۷ ۷}

گوپکه ی سه ر ته رزی خو نچه ی میگو که ^۷

چاوت نهر گسیومه ستو خومارن ^۷
^{۷ ۷ ۷}

بروت نیوجه غزی هیلای پهر گارن ^۷

بسکت لاولای بالای چنارن ^۷

کولمت هه ناری ساوه و خونسارن ^۷

به لگهی خه لقه تی په روه ردگان ^۷

پهر یزادیکی ئیلهام هینه ری ^۷
^{۷ ۷}

کیژیکه شه نگوسهر سورینه ری ^۷
^{۷ ۷}

هومید پیده روهه ست بزوینه ری ^۷
^{۷ ۷}

تهز لانو گورجوهه ناو پیکه ری ^۷

فیتنه ی سوارنیو دلشیوینه ری ^{۷ ۷ ۷}

(۱) ۷
« سوزی که مان »

که مانه کومه‌ی کوری که لله‌یی ۷ ۷

به سوزه‌ی تو و ده به ستم گه‌یی ۷ ۷

سه رفکی تپی خاست که ناسم ۷ ۷

لیم نه بان مه به من بوتو خاسم ۷ ۷

تدلی میت که لپی ئاوی ژیا نه ۷ ۷ ۷ ۷

وینه‌ی شو رهمه‌ی بوخه‌م ده رمانه ۷ ۷ ۷ ۷

لات لایه لایه‌ی دلشکوانه ۷ ۷

حه نه‌جه ره ولوره هدرله‌خوی جوانه ۷ ۷

ریت ریخه‌رمانه بو جه‌ر گه‌ی خوشی ۷ ۷ ۷ ۷ ۷ ۷

به شهر هان که دابو‌خه مفروشی ۷ ۷

سوات سه نگینه زورعیر فانیه ۷ ۷

جوری بلویری ده ستی شوانیه ۷ ۷

هه لو یسته کانت زوخ که و یستینن ۷ ۷ (۲) ۷ ۷

هه روه‌ک قه نارهی سه رچل که خوینن ۷

ههستی سروه کهت دل پشکوینه

شهنی شه پولات مهینت وه رینه

نه شهی کومه ری دل زیندوانی

رازینه ره وهی بهسته و گورانی

داعه زرینه‌ری نو تومه قامی

سه‌رچاوه‌ی به‌رده و نیوپه‌رده و گامی

شورینه ره وهی میشکی هیلاک بوی

حه‌سینه ره وهی ریبواری ماندوی

به‌کول هینه‌ری هیوای ژیانی

زیند و کهره وهی هومید و جوانی

قوره‌ی خه یالی سورانی بی تین

توهه لتگیر اسهر تری شیرین

(۱) که مان ویلن . (۲) هه لویست = Posision

« به هاری کوردستان »

چ جوانه خاکی کوردستان سه رنجی نه و به هارانی
(۱)

نیگارستانی تاهیدن لهوه رگه و لیره و ارانی
که لوئاسوی وه کومه خمه ر که حه وره نگ بیتو سی به نگ بی

ئه کالیته و له پشتوینه ی روکاری میرغوزارانی
(۲) (۳) (۴)

نه ها و شانی ئه پالاشیان نه ئیو ریستونه هی ئالین
چه له ی کیوانی مل به رزو قه تاره ی کوهسارانی
(۵)

له قه ندیلی مامه کیوان سوروش ت بارن ئه کادایم
هه وینی به فره بارخانیه ی کایله ی دهم نسا رانی

ئه راراتی وه ک زوحه لله به لام و ینوسی کیوانه
له کاتیکدا اله مل ئه گری ته موهه لمی ئیوارانی

ئاژه لداران به تا قم دین به خیله و ژور به ره و کویستان
(۶)

دورو شمی ئاشتیه خوشین هه سو که لتی هه وارانی

موچه و مه زرای خر وشاوه به هو هوی ده نگ ی وه رزیران
به بلویر وبا لوره و به گورانی جوتیارانی

لهده و ره ی بانه مهر بیری وه کوتاوس هه پیکبی پول
 شه ته کبه ندن بهر هه لبینه ی که مهر به ندی نیگارانی
 زنه وکانیا و و چور چوره ی هه غه ملین مه نیو بیرا
 به چه پکی گول هه نه خشین قه راغی ده م روبارانی
 جوت هه گرن پولی دلداران به ته ننازی بودلبازی
 غونه ی هه هستی دلدارین کور انو گو لعوز ارانی
 قوتا بخانه ی مه مو لاسو سیامه ندو برایمو که
 سهر چاوه ی هه شقوه دل به ستن کیر و له ی چاوخومارانی
 عیاده تگای که مالاته به هاری خاکی کوردستان
 له باسی داخولو گیرن سورانا نو هه ژارانی

(۱) وینه گهری مه زنی کورد فه یزوللای ناهید = (۲) ئا پالاشیان

کیویکه له ئا امریکای با کوری

(۳) ئیو ریست = کیویکه له هیندوستان . (۴) ئالپ =

کیویکه له سویس . (۵) کیویکه له کوردستان . (۶) هه سوکه لت
 معاشره ت .

« په پوله وشدم »

په پوله ی هه ژار گه شته خه لکې
تیکه لی نه شه و به زموهه لپه رکې

سهر چو پيان گرتبولای زرنګوزیت

ګاونیش لده ست کوری کا کول قیت

کیرانیش بالا چوزه نه مامان

هه لیان ته پهراند جوتنه شه مامان

ده هو لو زور نامه زه ی به ندانبو

ګورانیش وهك مه ی نه شه ی لاوانبو

سهره ژفا نو پیاوانی پیر پیر

له کن هه لپه رکې دلیان کردبو ژیر

موسیقای سینجمه و به رو کو به رمور

میشکی رون ته کردنه یکرد به بلور

دوی کوردستانی شیری مه رانه

به لام هی شایی ئاوی ژیا نه

له نیو شایدا مومی نه دره و شا
ههستی په پو لهی بوخوی را کیشا

زاوای نه ونه مام کورده میردمندال
له گهل په پوله کردی به جه نجال

نه ویست په پوله بچی بو شایی
دلی نه شکینی کاتی زاوایی

په پوله ماتهی په روبال به خال
نه یتوانی روی خوی له کور بکاتال

خزایه به زمو کوری به زمه وه
به ریکو پیکو گه شه و نه زمه وه

که فیه قیانه کهی نه دره و شا به وه
مومی دامر دو نه گه شا به وه

موم له سهر چوپو نه له گاوانی
نه سرینیان نه رشت کهس نهی نه زانی

به زه بری نهوین نزیك بونه وه

چونه لاشانی یه کترینه وه

٧
ئاوێتهی یهك بون چ گیان ج لهشیان

ئه بو هه روا بن ههروا بوبه شیان

٧ ٧ ٧
ئیسك و پلوسکیان بوبه بولهمر

٧ ٧ ٧
له توزی ئه وان سوران بوبه کور

(١) موم = شه مع . فهقیانه = سورانی .

«(سكالا لهفه لهك)»

٧
ئه ی فه له کی که ج نهزه ری سپله ی نابار

٧
چه پنه زه ری چه پخونی بی پدرده ی ئیش لار

٧ ٧
له که لم بوچی به قینیت مله وری غهددار

٧ ٧ ٧ ٧
ئه لیم خوم گیش که مو که وده ن وه کوسا دار

مه گهر ئه و کاته له من بیهته مه ده دکار

تياما و مو نازانم که چون خهلق کراویت
 به بهری ئه بله میز انیتو بر اویت
 هاوالی به که وچ دوستی به له وچ ناحدزی پیاویت
 ئه مه قاریتو وه کوه گولی قور اویت قراویت
 بوسورانی کزوژا کاوبه له نجیتو سراویت

(۱) سکالا = شکات .

« چورا خسته کی »

دازایی دنیاوه ک چلکی دهسته
 ئه م چلکesh زیاتر هی دهستی پهسته
 سوزان چه په لی که لکیکی نیه
 ئه و که سه که سه که به مهی مهسته .

شانوی سالی تازه

ته واديسان بهارها تو كه ژو كيو پاره غه ملاوه

له شه وقی دیمه نی جوانی قه له موقی لی ورمالوه

شنه ی باسره ته لایینی به غه تری گول دلی بولبول (۱)

گورانیو چوپبو به زمه چ له ملاوه چ له ولاوه (۲)

قه ناره و قومریوسیر وله سهر داروله بهر زهردن

سه رو کی تیبی موسیقای ته پوشیوو كه لوهه زدن

خهر یکی وه سفی مه ولوده و قلیجقایه و كه ما جارن

بوژی کانیو باغو مله و چومو پله و بهردن

روکاری چیمه نو قویی به هارستانی شیرینن

ههوار گهی کوزه له و پنگه و مه نیو به بیو نو ندرینن

شه تاوو جو گه له و چومی ته نیشتی باغی ئاوا تم

به كه وسهر په نگو پاراوو پروشه نگو لوره نگیینن

گه زینه ی پیرموحه ممه دهر وه کوپیروزه خشانن

گیلاخه و که نگرو مه زره دیاری شاه‌ی مهردان^۷
 چروشاخی قهره ته کیه که هوی ئیلها^۷ می سورانه^۷
 په ریزوبه نده نی ته رزی ئه لیمی دیبای ئه لوان^۷

(۱) باسدر = بایه که له بهار دادیت^۷ . (۲) زهرد =
 شاخوچر^۷ (*) کیویکه له موکریان^۷

« شیودنی سورششت »

کاتی قاوه لتون به گه لاریزان^{(۱) ۷}
 ته نوره ی شه مال ئه مالن کولان^{۷ ۷ ۷}
 پاسارجمیانه و دهر گاژ منانه
 لهحه و شه و له بان ته قلعه وانه
 نیوه رو داهات ئاسوئه بی لیل^{۷ ۷ ۷ ۷}
 شه ماله شیه دیته گه شتوگیل^{۷ ۷ ۷ ۷}

له روز او اووه^{۷ ۷ (۲)} گېږه^۷ او که ی^۷ لول

چه له^۷ نه به ستن دینه^۷ که ردو لول

مل له مل نه^۷ نین گږه^۷ بای به سام

له کیو و لری^{۷ ۷} - له چولگه^{۷ ۷} وشقام

نډم گږه^۷ بایه هه ناسه و ئاخه

شینې سوروشته - به ئاخو داخه

تا سدی هاوینو گه شهی به هاره

چه^۷ حیلې رابورد وایی^{۷ ۷ ۷} قه راره

سوروشته^{۷ ۷} پیره قور پیو^۷ انیه

دلی^{۷ ۷} که پیر بوعه شقی جو انیه

که ییه دارستان ده نگیان پی^۷ نه دا

دارو گیاش له باس شاره زائه کا

نه وانیش^{۷ ۷} دینه علقه ی^۷ شینه وه

به هارهی ده رون به گرینه وه

فرميسك زه ردويى بهچين دينه خوار
زومت يهك نه رنن و دك مهردمه مودار

لاشه كه نگر و بنچكودر كودال
نه چنه قوره وه بهاورى شه مال
پاكيان رائه كهن زه ناور و رويه
خوشى هه تاسهر بو كهس درويه

له ئيواره دادليان نه بى ژير
رهش پوشيان نه كاهه وري ئيقليم گير
له سويى ر و چونى چه رخي جه حيلي
فهللك نه ير يژى ئاوى ته و يلى

پرژاوهى لاجانگ دينه خوارده مدهم
بى ههست نه بارى ته پته پونه منم
دلى پير نه بى كولى گريان دى
جايله نه داو كو پال باران دى

شانوی بهزمی مه یخانه وهك چیمه نی گولخانه

که وته سه مابه سوزهی که مانو عودو تاران

چر گهر به ههستی گهرمی ئه یکوت به ده نگی نه رمی (۱)

ئه یخسته که یفونه شه کزانو دلپه ژاران

مه یگیر به لاروله نه به نازی ده ستوپه نه

بیساتی مهی ئه گیراله بهینی دوستو یاران

مهزه ی شهرابی تالی ماچی دولیوی ئالی

په لکه ی شیواوی کالی بوبه داوی هه ژاران

منودل بهر به ههستی بوینه جهزی ئه له سی

خوماری عه شقومه ی بوین به گویره ی بیقراران

سوران نه چیری داوه گیر و ده و دلنه ماوه

له سانی تیری نیگاهی گهیی به ده رده داران

(۱) چر گهر = گوزانی بیش . مه یگیر = ساقی .

خهزان (نه باغ)

چون خهزانه باغی ئاوات ئيسه کاری زاریه
 پولی دارو بنچک و گول پاکی زهردی کاریه
 بای هه ناسهی ئاخی زیریان هیر شورامال ئه پلا
 سهیلی ئه شکی کالی زهردی نه ونه مامی جاریه
 بابه هاژهی بیو چانی شیوه نونا لینیه
 قشقه رهی بی خانولانی یدک به خوی هاواریه
 بینی عهتری لاله کانی مه حوه ناگاته مو شام
 بونی توندی سیره باغی جی گر و جی داریه
 دهنگی قومیرسه قروسیروی لی براوه خه لوه ته
 کونده بوی ویرانو چولی ویژه ری شه و گاریه
 چیمه لانی جوانی تهرزی و اکروزوبی ده قه
 که دوروشمی بی وه فایبوسه غله تیو بیزاریه
 شخته خونکاری شه قامو داروغهی چوارریه تی

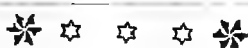
لالقوته رزوتروپی روته بهم بیماریه

من بههاری بی خه زانم قهت نه دیوه تائه ژیم

غهیری باغی شیعرى سوران پایزیش گولنا ریه

(۱) باغی ئاوات = باغه کهى سوران . (۲) دوروشم =

عه لامت = ئارم .

سوران ئهم پارچهده لبهستهی خواره وهی له بارهی له دنیا ده رچونی
باوکی دانوسیوه :

« هه لبه سستی فرمیسکاوی »

ئه م سال چوار ساله بوتخانه چوله

له تاسه ت ئه ی بوت جهر گم هولو له

ئه تـو زو یشتیو له شت بو ئارام (۱)

به لام من کز و و یلوته وه للام

قه ت خه یال نه کهى کهمه یلت بنیم

هه رغولا مه کهى عه لقهی توله گویم

کاتی که زریان غیره ت نه نوینیت

هه ناسهی پاکی گلکوی تودینیت

ر ه گی نه ندا هم دائه له رزینیت

ئا وا تو بیرم وه خه به ردینیت

هه ستو خه یالم دینیتته وخه به ر

نه لی سورانی سایهی صادله سهر

نه سپارم دهم هه یه له لای بیرم وه

نهم دوهه لبه ستهن بی خه بیرم وه:

قهت خوت گوم نه که ی ریگای تودیاره

هه ر چه نده لیش وچر و نسا ره

به سنیه پا که چشم چو لو هو له

ر ه پیلگهی پیاوان هه روا یدر و له

نه لیم نه ی زریان بای خهم داهیندر

خونکاری زستان کر یه وینه ر

له ده ورت گه ریم په یکی حالز انم^{۷ ۷ ۷}

به هوی تو وه یه در یژه ی ژیانم^{۷ ۷ ۷}

چا که جار به جار هه والی دینیت^{۷ ۷ ۷}

له نیوه مه رگی هه لم ټه ستینیت^{۷ ۷}

ده خیلیم زریان بیه به شه مال^۷

بهره و پاش برو بمنیره سهر بال^{۷ ۷ ۷}

بمه سهر گلکوی باو کی بی وینم^{۷ ۷}

چون من سه ودایی ټه دلشیوینم^{۷ ۷ ۷}

ده رویشی کوری خانه قاکه یم^{۷ ۷ ۷}

پا به نندی که مه ند باره گا که یم^۷

راز و نیازم زور هه یه لهوی^{۷ ۷}

هه تا پپی نه لیم دلم نا سرهوی^{۷ ۷ ۷ ۷}

بزانم چیه بو دلره نجه ټه و^{۷ ۷ ۷}

بوچی ته نانهت نایبینم به خه و^۷

چو کیشم نه‌یما یاریده و هیزی
قوه و هه‌یه تو توانا یو پیزی

بویه پیت نه لیم بمنیره سه‌ر بال
لای نه‌وئه‌ی ریشم فرمیسکی چوارسال

نه‌ سرینی لیشاو وه‌ک تاوه باران
هه‌نيسکی پساو وه‌ک گژه‌ی داران

شیوه نی بکه‌م فه‌له‌ک مه‌حزون که‌م
ته‌می هه‌ناسه‌م به‌ره و گهر دون که‌م

له‌سویراوی چاو خوینا و بر ژینم
بلیسه‌ی دلم به‌ و دام‌رینم

بلیم هه‌سه‌نی ده‌ست پهر وه‌رده‌ی تو
سورانی تو یه‌ له‌هه‌رعرزی بو

(۱) له‌ش = به‌ده‌ن (۲) صاد = پیتی (ص) که‌ پیتی

هه‌وه‌لی شوره‌تی باوکی بوه‌ که‌ نه‌بیته‌ (صلاح) (۳) خونکار = فه‌رمانه‌وا

(۴) به‌ لکه‌ = ده‌لیل . (۵) مه‌یگیز = ساقی .

٧٨م پارچه هدلبه سندی له باری (سید طه شمریان) دانوسیه :

« تا های شه مزین »

له رو ئیا داوبه شه غیاری که ماتو چاوبه شه سرینم
گیروده ی عه شقی تاها مو خه ریکی ما ته مو شینم
عه لقه ی نه هری له گویمایه ووه کو روحم شه پیاریزم
به شه مزینه و شه ته کبه نده نهواری سهرده می ژینم
به حهرفی (طی) وه (هی) قه ستم به تاها و دلم مه سته
له شه مزینه و سه ری هه لدا کزه ی ئیلپهای ری دینم
له ده یجوری ژیا نمداوه کو گوهه ر گزنگ ئه رژی
له عاسمانی شه وه زنگما ته هایه مانگو په روینم
له سوپی عه شقی به روژ وشه و له دلامه حشه ره ده ستاو
خه لایق پا کی عاجز بون له ده ستی ئا هو نالینم
قو تابی مه کنه بیکم من که پرشنگی له پو لو بو
له کن تیشکی موچه ببهت بوم که ئیستادا خو پر تینم

له گيژ اوډی ژيانمدا به تا ها وه ټه به ستم پشت
 سورانی ده ستي تا ها موغولامی پیری شه مزینم

(۱) کزنک = ټه شيه (۲) پولو = سکل .

« په يامی وهنه وشه »

ټه ی شنه ی شه مال خه م وه رینه که م
 ته نگو چه له مډی دل ده رهینه که م
 لای دله و دینو دل ټه بو ژ ینیت
 گر و بلیسه ی دل ټه کسو ژ ینیت
 چاوه که م شه مال وه ره پیشه وه
 بچو ده رونی دلی ریشه وه
 بلی به دلم په یا می گو لم
 گولی ته وه للای نا و لقو چلم

بلی ئه ی دله خه زان کیشه کنه

دلی چه و ساوه ی هیجران کیشه که

(۱)

من شه ماله و شاره زای هه ره رد

دوی شه و ریوار بوم له شاخو له به رد

ریم که و ته هودهی کورد ده ماله کان

خاوه نیسه و زه و سه رزه خاله کان

ئه ده لاقه را چو مه دیواخان

له پاش خیر ها تو شه و باشی میوان

سه رنجی کیشام گنولیکی ژاکا و

چوزه وه نه و شهی گه لاو گول شیو او

کوتم وه نه و شهی شور ی شیرینم

گیر وده ی داوی غه مت ئه بینم

کیشه خو نچیه ئه من شه ما لم

نا سیاو و شناس هه ر کورد ده ما لم

شه ماله شيندم نا و يکم هه يه

گژه وژه به نديو تا ويکم هه يه

خه فه تت بلی دلی دلپسا و

دلشادت نه که م شه رته شه رتی پیلو

گولی نا سکم دهست پهروه ردهی خوم

نه سپار دوت بلی ر یبوارم نه ر و م

په یامت نه به م بی سو چو په نا

نه یدم به دلی بو تو موبته لا

کوئی نهی شه مال راسته و خو بر و

وچان ده رنه کهی له به نده نو کو

مه به ستت بولای شو ره لای بیت

بو شانیشینی به له کچاوی بیت

به لام نهی شه مال شیتی په تیازه

نه سپایی بدوی دلی ناز داره

کا کو لی اِو لی هه لنه شیو ینی

نه گه رخه وتبو راینه چله کینی

سلاوی لی بکهی به توند نهی دوینی

بالای نه مانی دانه لهر زینی

چونکه ریشه کبی ریشهی دلمه

(۲) په خشانای جهرگو سیو سپلمه

تولنه نه مامه و بلهر زیتنه وه

به ندی هه ناوم نه پسیته وه

بلی وه نه و شهی خوشه ویستی تو

به تو وه به نده لهنر کوییه بو

بهر هه لستی نین چوللگه و دیواران

تیکهل بیرته شه و سوئیواران

بو توژ اکاوم هه لنه گلو فراوم

له دوری تویه گه لای وه راوم

(۳)

تینوی زاراوی زاری یاریه

ده ماوی نه دهی دهردی کاریه

وه ره سدر یالم باز و تربیت بهم

به ره و وه نهوشه شالم لیدم

تیکه لی گول به بایگول نه بی

سوران توش وه ره بابیدل نه بی

(۱) شاره زا = به لعد . (۲) پدهخانی = بلاوی .

(۳) زارو = ماوی دهم

« ئەسرىنى شادى »

ديسانە وچاۋى سە حىجارى تەلى ئىلھام ئە بىزىنىت
 بىلىسە ئاگرى غەشقىم خورەى ئەشكىم بە كۈل دىنىت
 بە لام ئە مىجارە ئە سىرىنم لە گىل قاقا بە تىكر دىن
 چون ئە مروكە پەچەى لاداۋە تە ننازى دەمى دىنىت
 تىكەى عارق لەسەر گوناي رە واقى تە لەتە تى خوسنە
 بەجارى نىرخى ياقو تو دور و دور دانە ئە شكىنىت
 خود اياچە نندە شىرىنە مە زەى لىۋى بلا لوكى
 لەلايە كە وسەر ئە فروشى لە لايە كىدل ئەشە مىزىنىت
 ئىلاھى ئەم دە سە ملانە مە بارە كىبى لە كۈلمى گۈل
 گىزەى بادى خەزان ھەر گىز بە ھارى روى نەزا كىنىت
 چون ئە مروجە ژنى سورانە بە مەستى جورى پەروانە
 لە دە ورى شە مەى مەيخانە پەروبالى ئە سوتىنىت

« کھوی بوران پیچ »

(۱) روژ یکی زستان کانی چه شتنگاو

ماره کھی ئە کرد کریو و ززیان

شو شه په نجیران به شوشه سه هول

بربر ویستابون وەك گولی ده بان

زریانە دژە گە ردو لولی بو

تویشی به فرانی ئە هیناجه ولان

خەفەنگی له ناوپه نجیره ی ماملا

به گوردە ی زریان که و تەسەرله قان

کانی کراوه تاوی کریو

که ویکی هینا بوناو دیواخان

هه ژارو بیکهس هیمن وهه ردی

به قاسپی که رو بهربو به گریان

کوټی که ویکی تیږ بالو گورج بوم

شا بالم ټه دا له نوکی شاخان

به لام ټیستا که سوروشتی ټیش لار

(۲) ۷ ۷

شری کرردووم به سولهی به یان

په نام هیناوه بهم که وره ماله

تاروژو ژینم نه چن به تالان

باوک عیسانی زانا و به ریز بو

هر کات په نابو بولیکه و ماوان

کوردهش لویکی ژیرور وناک بو

رونایی سهند بوله که وره پیاوان

کوټیان که وه که تو هیوانی مهی

به ریزت ټه گرین به دلو به گیان

ناوی به ناوه ټهم مـوکر یا نه

بوخولکو خزمـت — دیوانو میوان

بو روم بوعه ره ب بو ترك بويونان

بومینه لیره سی مانگهی زستان

٧
به ژياني خوش به جيره ي تهرخان

هیچ قوتی نه بونه تا لیشک نهدان

کاتی به سہر برد بہ لہ ونیکی جوان

۲
که و ته پهر بازیو هاته فیتودان

۷
و نوا که سوکار بوسه ر نیه و لان

٧ ٧ ٧
باو کی بزانو کوری پر خه یال

٧ ٧ ٧
کهویان بهری کرد بوچیا و کیوان

٧ ٧ ٧
بو بیره واری کرد یانه ملی

(٢) ٧ ٧
دورو شمی به نرخ بوچه رخوزه مان

٧ ٧ ٧
که وی قاسپه خوش به زیره ی به رزی

٧ ٧
خری کرد له خوی گشت په له وهران

٧ ٧
کوئی من نه مسال په ناهینه ر بوم

٧ ٧
بوران پیچ که وتم له ناو به گزادان

٧ ٧ ٧
هوزیکی ژیرن ره گه زیان پا که

٧ ٧
سه ر تا کن له نیوته واوی جیهان

٧ ٧
قوشه که ی ملم دیاره که بوخوی

٧
نه خشاوه به هوی ناوی مو کریان

٧
سورانی نه ویش که خاومن بیره

٧
زانا بویه هوی پیاوانی بزبان

(١) چه شنانگا و = قاوه لتون (٢) سوله = سرما .

(٣) دوروشم = ئارم = عه لانت .

له سوئی کولمی گهشی گول ژینم وه هاماوه په شیو^۷

له دلمار وژی زونوزولمه تی شه و گاریه کن^{۷ ۷ ۷}

ئه گهر بیتو به شه و اکاتی له ئامیزی گرم^{(۱) ۷}

ته نیشتی شه و قی ئه و وه تاوی ده و واریه کن

به گری عه شقی نیگار ههستی سوران هاته کولان^{۷ ۷}

بویه هه لیه ستی منومه وله ویو هه ژاریه کن^{(۲) ۷ ۷}

(۱) ئامیز = باوش . (۳) هه ژار = هونه ری پایه به زری

کورد ماموه سنا هه ژار .

« مانگی گولان »^(۱)

له مه ز رادیم به ئیواره ی بون خوشی به هاران^{۷ ۷ ۷}

جواناوی فه لهك له گهر دونه ئه باران

گولای گولای وه کو ده نکى هه ناران^{۷ ۷}

تکابون له گو لاله یه ژوماره به هه زاران^{۷ ۷}

نه شه هینود لگه سینو گیان هه سین بون شنه ی داران^{۷ ۷ ۷}

بارشتی به بار یزه و شولاوه و گور بو
 شیر پاله کی ره نگینی زهوی وینهی دور بو
 سیروه ده نگ خوشه به فیتوسه ری سور بو
 کولکه زیرینه چه ماوهی سه ری چر بو
 هه تاویش ماق ما بو به ره نگی زه رد له نسا ران
 خور که چار شیوی وه کو کردو وه لاخست
 بو عه قری ریحانه و گه زیرانی به حه واخست
 ما فورهی ئاوانگی دلوپینی که راخست
 چله هیرو و گوله زه ردو گوزراوانی به سه ماخست
 بهر جهوه ندی دلپشکوینه — خهم وه رینه دی ئیوژان
 (۳) نه حمه دراو که ره که له سه ره په لك نه خوینی
 گور جو گوله نهو چنگو له چ فلو تیک نه ژینی
 له به سته وله گورانیو له مه قامان نه هینی
 داخی زستانی کوس که وتوبه موسیقا گهر ژینی
 نه لی سوران وه ره گهر مه به گولان به زمی هه ژاران

(۱) مانگی گولان = نیوه راست مانگی بهار . (۲) گوزروان
گولیکه . (۳) نه حمة دراو کهر = به له وه ریکه

نهم پارچه له بسته وه سیه تنامه یه که ، که سوران نویسیویه تی :

له پاش دهر چونی تاخره ناسهم

هاوالان خزمان گویر ابدیرن

بهم وه سیه تا نهم زه ین بسپرن

له پاش دهر چونی تاخره ناسهم

کاتی ویستانی نهم دله را سهم

خزبن له ده وری عهلقه ی ته رمه کهم

له کن قاپوری هه سته نه رمه کهم (۱)

باو کی شاره زام پیری خانه قلام

له ویش به روئیا را وه ستی له لام

چونکه شیوه که ی نه خشی مه غزمه

(۲)

هه سستی هه تاوی ده وره ی جه غزمه

دایکی په ژاره ی کزی بی تینم
له کانی دلیه وهه لقولی شینم

برای خوشه ویست جیگای شا نازیم

ها وری به ریزی نزمیوهه ورازیم

وه کوئاگری بملا وینه و

به شیری کوردی بمرا زینته و

خوشکی دلره قو ژیرو دلنه رهم

ته سرین برژینن لای دازه ته رهم

(۲)

ته میری وردم ئاواتی ژینم

بگریته باووش لاشهی بی تینم

دهم بنیته ناو زاری تیکنر او

زارپو شه پوری بهرد بکابه ئاو

(۵)

(۴)

پرشنگوفر هادگریانی ساز کهن

له فرمیسکی وان قورم بو خاس کهن

هـاوالا نیشم کـه به ندی دلمن^۷

نه وینی په خشی جهر گو سپلمن^۷

له کن لاشه کدم کوښنه و. به عام^۷

شیوهن بگيرن ريك به ده سته وام^{۷ ۷}

به لام ره فيقان قهسم به عيشان^{۷ ۷}

سويند به نه وینی خاکی موکریان

کاتی له مز گهوت کفن نه کهن له شم^۷

خوتان نه زانن له ژين بی به شم^۷

به نهرمونيان باره و بارم کهن

ديسان به شیوهن منه تبارم کهن

له پاش به ستنی بهرگی سپيوسول^{۷ ۷}

بينه ژير مه یتم لاوی گور جو گول^{۷ ۷}

ديسان جه نازم بهر نه وروبه مال^{۷ ۷}

بوکن که سوکار نیو خز مومندال^{۷ ۷}

بابو تاخر جار ههستم دهر بزم

به را نههر خزمی کزی دلشرم

له وهههر وانن ئه گدامم سره

دللم ئه و کاتهش له ئه وین پیره

ئه مجار به چه ممهه بمبهه بوقه بران

بو پیرموحه ممهه دجیگای پشودان

له کن ئیلهامی بیروخه یا لم

له لای مه یگیری پیااله ی که مالم

بمنینه ژیر گل سو کوئه سپایی

بمده نه دهستی ره حمی خودایی

به لام کیله کهم به ردی مهر مهری

خوراگر هه تا کاتی سهرسهر بی

له سهر ئه م کیله ناوی نیشتمان

به زل بینوسن به شیوه ی سوران

له ویش عومەر گیان غیر مت بنوینی
 ٧ ٧ (٧) ٧
 ٧ ٧
 ئەم هەلبە ستانە بە دە نگ بخوینی

ئە مچار لە دوای من که سوکارە کەم
 ٧ ٧ ٧ ٧
 کوری هاوالی دلپە ژارە کەم

جی بە جیی بکەن ئەم وه سیه تا نه
 ٧ ٧
 هە تا دوا خولی چه رخی زە مانە

نوسراوه کانم که مایه ی ژ ینەن

چور اوە ی زامی دلی بر ینەن

لە چاپی بدەن پەخشی کەن تەواو

تیا با ها و بەش بن تیی کێژولاو

چاو دیری بکەن شیتالی نه کەن

بازیچه ی دە ستی مندالی نه کەن

با تا دواخولی گە رانی زە مان

شە ختە نه یگەزی گولخانە ی سوران

(١) هەست = حیس (٢) = جەغز = دایرە (٣) ئەمیر

کوری سورانە : (٤) پەشنگ کچی سورانە . (٥) فەرهاد کوری

سورانە . (٦) پیرموحه مەد = کێویکە که باوکی سوران لەوی نیژراو

(٧) عومەر = ع . تیکانته پە (ئەمیرکیا)

« تاهونا لهی دل »

بسکی ئا لوزه وه کوچه پکه که زیزه ده قی نایه
 ههر کاتی که په خشه وله ته نیشته هه نیهی تایه
 کادینی دلم چوله به ئدم کاهر و با یه
 بینه گوپی ته ختی خونکار و جیگای میره دلم شایه
 ئه فلا کوچیها نولی پرسینم له کن بایه
 عه تری نه زه ری دائه وه ری لیم به ته پونم
 لاتیلی ئه لپی به رقه ئه برژینی ده رونم
 بو چاوی که شی ده ربه ده رو روتو زه بونم
 چاویکی له من بی یه کیکن بو تو نه بونم
 عاشق دلی شایه بو دیدهی تویه که دایه
 ده ست به ئه ژنو و چاوله ده رگا مووه ژارم
 عه شقی ده مدانه وهی گولخونچهی زارم

بوزه رده خه نهی زارته که شته نگمو زارم
 به بزه ی لیوی چون شه که رت کاریه کارم
 دلم مه سته چون دل بازی هر وه هایه
 خولی ئیشاره و دام او ی له نجه ی شه نگم
 پیکرا و موز امداری که وانی جو تو چه نگم
 بر ژولیه تیری که نه من بوردی خه ده نگم
 وه کوفر هادم نه زانم که بهشی تاوی قو له نگم
 دلی سوران که مه جنونه بو له یلایه

« جیگای عیبره ت »

روژی دیمه وه له نیو گلکو یهك
 قامکه وانه یهك لای ره نجه رویهك
 تاوی پیکه نیم به عهلقه ی لاری
 جاری نه مله قاند تقیمی خواری

وہ ختی کہ ئیسکم بارہ و بارہ کرد
ہستی و یجدانم بریندارہ کرد
لہ پر علقہ کہ لیم ہاتہ زمان
کوئی ٹہی بہ شد سادی بہ زمان

توش غہ رامہ بہ ہم دنیا دونہت
لہ بہر چاوتہ ئیستا نمودہت

من ٹہ نگوستیلہی گولعوزاری بوم
ہاوسہرین خاوەن لہ نچہولاری بوم

خشلو زیوہ ری نہ و جوانیکم
علقہی دیاری دوز گیر انیکم

خاوەنی منیش عاشقی ژین بو
بہ و ینہی سوران دیلی ٹہ وین بو

تا قانہ کیچ بونازہ فینی بو
چاوگہ لاویژی مہ ہجہ بینی بو

جیگای عیبره ته وازی لی بینه

له خدوی مەرگی رامه چله کینه

به م ئاسنییهی خوم من چاوم لییه

ئه وبی ههست نیه و جیهانی جوویه

نهك دوا له توش چه رخی جه فاکار

بیگانه گالتهی سهر په نجهی ئه غیار

که وایی سوران حه قیه وامه باح

به ریزی ئه گری عاله می ئه رواح

(۱) قامکه وانه = ئه نکو ستیله .

(۱) ۷
 « په رتوك »

به مشدالي له دهر گالي قبيله كهى خوم

كه له هيچ كابه يه كدانه يي ونوم

خده بار بوم به كتيبو به خه يال

ئيلهامى دام بهز انيار يو به كه مال

له گور و گالي پتر نه ميو زمان

هي خورا واوهى با كوروهى خومان

به هوى كه شكولى به نو كاغه زو خمت

ده رويشى وا كه رولال بوبليمهت

فيري كردم به پينو سوبه پهر او

حه وت زمانى سهر به خودامه زراو

له سهر رو كاري كتيب قوم نه ژه نم

شو ره مهي هل نه مژم پر بده مم

من و پهرتو^۷ کوخه^۷ یال^۷ پیکه^۷ وئەژین^۷
 له نیوفیرده^۷ و سی زانست مهی^۷ ئەچیزین^۷
 مهی^۷ چ مهی^۷ کایه به کهوسەر ئە کا^۷
 کوله بی^۷ خه یال^۷ چه شنی سنه و بهر ئە کا^۷
 سوران نهی دی له جا ما ئاوی تری^۷
 مه ستوسه و خو شی مهی^۷ زانسته بری^۷

(۱) پهرتوک = کتیب . (۲) په راو = ده فتر .

« چوار خشته کی »

عومری داها تو چون ناد یاره
 خه یال^۷ پلاو^۷ و گالته^۷ و قۆماره
 سوران بیری خوت به و خه ریکه مه که^۷
 چون ئە یختیمالی یهک به هه زاره

« ٲاوري نهو روز »

ٲ ٲ ٲ (١)

جهوت شه و وروژي ره به ق

هات شه مالي كه لله شه ق

دوايي هات بورجي له ق له ق

و ابورد زستاني دلره ق

شه مال كه لي به پوزه

چونكه ٲاوري نه و روز

شه مال زرياني كرد شه ل

كه تويني به فري سهر كه ل

شنگو گيلاخه و خدر ده ل

كه مرو كينه ده شت به گهل

كه كهن جه ژنه پيرو زه

چونكه ٲاوري نه وروز

گه زیزه‌ی سالی^۷ تا زه^۷

بو^۷ نخوشه^۷ بی^۷ نه^۷ ندازه^۷

به^۷ هار گه^۷ بیه^۷ دهر و ازه^۷

کاتی^۷ ر از و نیا زه^۷

مه^۷ل نه^۷ دوی^۷ تو زه^۷ تو زه^۷

چونکه^۷ تا وری^۷ نه و رو زه^۷

له^۷ شار ستا نیو^۷ بلباس^(۲)

نه^۷ پوشن^۷ سیپالی^۷ خاس^۷

ده^۷ ق نه^۷ ده^۷ ن فهر شو پلاس^۷

دهر نه^۷ کهن زستانی کاس^۷

مه^۷ باره^۷ک بی^۷ له^۷م هوزه^۷

چونکه^۷ تاوری^۷ نه و رو زه^۷

مندا^۷ لی^۷ ور دی^۷ دلجوان^۷

ههر^۷ ژینه^۷ و کوچه^۷ و کولان^۷

پوش ټه کیشن بوسهر بان

دای ټه نین به دلو به گیان

مندال ده ماغی قیو زه

چونکه ټا وری نه و رو زه

هیلکه ی سور و ټا لو مور

سه و زو که سکو زه رد و بور

ټه بڼه خشینن جور به جور

ټه یگور نه وه نور به نور

دنیا بویه ټا لو زه

چونکه ټا وری نه و رو زه

خور ټا و ابوله نساړ

هاته ژو ره وه به هار

دامرد زستانی بیعار

ديسان جوت ټه گرن دلدار

سه مهنی ساو او سه و زه

چونکه ^٧ئا وری نه و ^٧روزه

له گو ^٧یسوا ^٧نوله ^٧سهر ^٧گیر ^(٣)

ئا گر ^٧زستانی ^٧کرد ^٧کویر

دیزه ^٧ی ره ^٧ش وه ^٧کو ^٧تا ^٧ویر

له ^٧هه ^٧ور ^٧از ^٧بون ^٧سهره ^٧و ^٧ژیر

ئه ^٧شکینن ^٧دیزه ^٧و ^٧گوزه

چونکه ^٧ئا وری نه و ^٧ورو زه

جاهه ^٧لاوه ^٧مه ^٧لاوه

بین ^٧به ^٧بو ^٧کو ^٧ز ^٧اوا

شت ^٧بخه ^٧نه ^٧نا ^٧و ^٧تا ^٧وه

دهر ^٧که ^٧وت ^٧له ^٧پاش ^٧روژ ^٧اوا

س-وران ^٧بویه ^٧به ^٧سو ^٧زه

چونکه ^٧ئا وری نه و ^٧وزه

(١) ره ^٧بهق = ته ^٧واو (٢) بلباس ^٧= عه ^٧شایر .

(٣) سهر ^٧گیر ^٧= به ^٧هار ^٧به ^٧ند .

« کانیو کچیک »

له بان میر گوله له بهر دم دیدا

ئاوی ههل ټه قولى ټیانی تیدا

سارده وهك كه وسهر رونا كو به تام

نه خشاوه به دوی ناومه شكوله وجام

كوزه لهی ساو اوپنگه ی شه و نوین

له پهر دهی دلدا به جی دیلن شوین

کیژوله كورده ی تهر زوبه لهك چاو

به سوزه و له نجه دی بو کانیو ئا و

گونای پر خالی وهك خه یالی من

هه ركات ماچیه ټه كائنه گریجه ی پر چن

چون به یانیه سروه ی باسه ری

شنه ی بسکی دی وهك ههستی پهری

کانش خورهی دی ئه کاوتو ویش

سه بارهت به کچ - گوالی بهسته ویش

ئهلی سوزه کهت به سوز و کهر مه

(۱)

به لام وهك هه لوت لای داره تهرمه

تو خواپیم بلی بوچی په شیوی

وینهی زههرین بو قور ئه پیوی

کیشی بهلهك خرهه نیه جوان شیواو

به گلپهی ده رون - هه نیسکی پساو

وتی ئهی روناك روناکی ژینم

مه حزمی رازم چارهی بر ینم

جه رگم سوتاوه بو شوره لاوی

بوبالا به رزی بودلنه ماوی

ره گم غیره تم ئا واتم هه ستم

ئه و ئه پدزه ستن ئه وه مه به ستم

یەك ئە پە رە ستین بەهەستیکى پاك

بە سەد پیاو چاكان بە سەد پیر و چاكان

بەلام داخە كەم بو دنیای چە ویل

پیرورای گە ویر رە وشتی پرفیل

کور دە ولە مە ندە وخواوەن پارە یە

خواوەنی کوشکو جولۆ بارە یە

رە ویدی چە فتوچیل رسومی کونە

نا یرسی ئیمە کە دلمان چونە

خزمی نزیک بین مە خلوقی نەزان

بەرەهە لستی مەن بو بە یەك گەیان

باوکی پیی ئەلی شەرمە شورە یی

دایکی ئەلی پیی عالەم تیت گەیی

بە کارت نایە بە چکە گە دایە

دە ولە مە ند بێنەه ناوی دایە

سوران هم پارچه هلبه سدی خواره و هی له یازدی باغه
 که یخویه وه نویسه که ناوی باغی ئا واته :

« باغی ئاوات »

هیشتا که د یوز مدی ته مه نودیوه لو که ی بیرى مندال
 به سهر له شمانه بیر یبو شه وه ره نگی په رو بال
 گور جو گولو ته رده ست بوم دیلی ئه وین غه رقی خه یال
 دلنه ماوی شوخی بوم کو لمه گه شوخو شخه تو خال
 هه نیه پا نود له و انو خوش زمان کانی جه مال
 زانیم که فه له ک ئیشی سهر اپا سته مه
 گه راله ی به شاد یو که یف ورده کوتی فکر و غمه
 کارو باری دادران هه ر وه کوپه روانه و شه مه
 یا ئه و ئه سوتینی شه م یا بوخوی دا ئه مری ئه مه
 بیتو بکوژ یته وه شه م په پوله ژینی ئه بی تال

ویستم ویستی که بهزی ویستی ته بیعت بگرم
 له مهر بی شه وقی شهم مل که چوپه تیاره نه مرم
 باغی ئاوات بنیم به شکو به وی خو بگرم
 لده رداروه هر گولی بوی به ده س خه م بوی بگرم
 به لکو باغی ئاواتم بینیه بهر بادی شه مال
 باغی ئاواتم که نا پرله گو لو بنچکو دار
 له شه قامی جه له بون شو ره بیودا ره چنار
 گوله باغی لی پشکوت ئال وه کو کولمی نیگار
 گوانه مانگا ور کیشه تیی مروکان هه زوه کوهار
 له قه راغانی شین بون جوزه ئاوالی سهوزی کال
 یه خته بی ده وره یان گرت بسکیان لی بوقه جهری
 وه چیان دهر کرد چ وه چی شوش وه کونه یشه کهری
 قشقه ره و گوره ویله مالیان دروست کرد له سهری
 هیلانه ی دار کونکه ره په یدا بون له سر که مهری
 به بالایاندا هه لچو توله لاولوشین وه کوشال

لقي دارنيشتبوه عدرز پانه و بيو وده كه لای تور
 سيوى ناسك نه دره و شابه رقى نه داچه شنى بلور
 كرچو كالو ئالو والو تور تو تول لايه كى سور
 زرقو پرشنگى نه دانه ي تروسكاندوه ك تيشكى نوز
 تياندا ده ست نه نه كه وت بو نمونه دانه يه تال
 بلالو كى مورى رهش شوره و نه بون دانه چوران
 له گهل ده نكي شه وه دانيوره ويان ليم نه گوران
 ده نكه ده نكه ي كه له سهر گيا به شه ونم دانه شوران
 وام نه زانى كه له ملبه ندى شه وه ههل نه پچران
 نهر مولو سومور ورهش له چه شنى قير وده كره نكي ئال
 دارى قه يسي به قه تاره لقوپوپيان نه غه ملان
 هه لوچه ي پى نه گه ييوريك به جارى تيك نه شه مزان
 هيشوه ميوه كه له يه كتر نه سمرانو نه ترنجان
 دوبرا لانوسى برالان يه كه نه كه وتن تيك نه چرژان
 نه وه نديش رين وه كوهه نگوين بليمه تيان نه كر دلال

دار شِلا نو کو خو تو سه ما ئه کهن را ئه ته کین
 یه شنه ی بادی شه مال ههل ئه پهرن دا ئه شه کین
 له گهل سنجوو به هیو ول جوت ئه گرن ههل ئه پشکوین
 به گولو گو پکه ئه ره نگیں وه کو خوین دا ئه نه خشین
 هیندی دواتر پی ئه گاو دیته پسات دوامیوه ی سال
 بنه میوی دینه بهر بول ئه گرن وه گهلای دار
 هیشوه کشمیشی ئه دهن ئاله وه کوده نکى هه نار
 لاسکو ته رز په خش ئه بنه ولیی به کلورو به هه زار
 گهلادولمه دهر ئه کهن به لگی وه کونو کی مشار
 ههنگه سوره ئه یمرن لیبی ئه نیش وه ک پهری دال
 باغی ئا واتم گیرسابه خیوم کرد به دلوبه گیان
 بوبه گولخانه ی غه نی خا کی گه وه هری مو کوریان
 خده ی گرت به دیمه نی په پولهی هیلانه ویران
 شه میس زوتر کوژا وه لیم نه دیو کهوت بوبه بریان
 باغی ئاوات بو سوزان نیشته گیه و بوی بوبه مال

- (۱) دټوټه لوكه = كاڼوس . (۲) كوانه مانكا = كوليكه
(۳) تاوال = گيايه كنه . (۵) گوره ويله = پهلوه ريكه

« چورا خشته كي »

قهت غه مې عومري را بور دومه خو
چون له ده ست چوه له شويڼي مه چو
سوران ژينوزگ تويشه هه لگرنين
نه وهی كه خوراج تال چ كه زو

(۱) ۷ ۷

شوره مهی

چاوه کهم هاوال ده نگم وەر گره

گویت کلور که ره و چاوت هه لبره

ئه زانم روحت ناسکه ور و نیت

کانی ئه وینی و گهر مه ده رونیت

حالیم گیر و دهی داوی بسکیکیت

په شیوی غه مزه ی ته ویل ته سکیکیت

چون دله وا نوبه هستوزه و قیت

چون گهرمو گوریوخه زینه ی شه و قیت

یا ئه بی شیتی کیوو نسا بیت

(۲)

یا خده باری مه یخانه و بار بیت

به لی مه ی نوشی ره پیلگهی تو یه

به لام شوره مهی جی خیلگهی تویه

10

کاره ساتی عشق

خاوه نی عه شقودلم هونه ری فهرزانه منم
بولبولی ده وری گولم ویژه ری گولخانه منم

(۱)

په یکهره ری مرخی منوشه معی شهوستان ته توی

خولم به شوقی کولم هاوده می په روانه منم

ثا فته گیانی منوفیتنه ی ده وریان ته توی

(۲)

گیری په یکانو چلم سیامه ند ته لعانه منم

چه نگوباده ومه زه مو پیاله ی ته لوان ته توی

خوشه ته شهوله کولم ر و له ی مه یخانه منم

ته وژمو گهرمو گوزی ژینی هه ژاران ته توی

گهرمی تینی سکمر یره وی مه ستانه منم

مانگی رازاوه ی منوز یوه ری عاسمان ته توی

جهز بی تیشکی خشم لاگری لهرزانه منم

سه چاره‌ی هونه ریوهه لبه‌ستی سوران ته‌توی
 مه‌ستی بینی سملم شاعیری دیوانه منم

(۱) مرخ = قهریحه. (۲) سیامه‌ند = قاره‌نی چروکی‌خه جو سیامه‌ند

« سفری زانست »

هاتمه سه‌رزه‌وی به پرخه یالی
 دل‌پرله مه به‌ست به‌ته‌نیا بالی
 به‌یی یاریده وها وده سئوها وژین
 سفری زانستم چنی به‌ته‌مکین

خوانیکم ده‌ق دابه‌خوویی جه‌رگم
 مه‌گهرجیی بیلم له‌کاتی مهرگم

جه لهی چه پکه گول له سفره کهم^۷

به ریوجی دامنامن په پوله و شهم^{۷ ۷ ۷}

هه که سی ئه یو یست هاو به شم ئه کرد^۷

هه به به لاشی دالبه خشم ئه کرد^۷

به لام به غه یرمز چند عیسانی ژیر^۷

قهت نهم دی میوان له لام بی گیر^۷

نهم چندها واله شرو لهی ده ورانن^{۷ ۷ ۷ ۷}

ئه وانیش وهك من سفره ویرانن^۷

دویش بوله خه و ما کوتیان ئه ی سوران^۷

تویهك نه كهوتوی بوچه خوده وران^{۷ ۷}

له جیی مه تتیقوزانستو خه یال^۷

سفره کهت ددق ده به عاره قی تال^۷

یا به قوما رو پلا و و پاره^۷

تا هاوړه نگ بی له گهل ئه مشاره^۷

بویه گول سفره‌ی مه‌یخانه‌ی سوران
نه مرغه مینو نا چیریی خه زان

(۱) شه له مین = خوراکیکه . (۲) خده بار = موعناد .

بزوینه‌ی رته‌لی خه‌پال

دل‌م که یله له سویی شوخی که دوچاوی که لاویشن
که وانی دوبرویانی به گول پرشنگ ئه ها ویشن
خه ده‌نگی تیری برژولی له ئه فکارم پولاویشن
به ده‌ستر یژی ره شاویشی گیرو ده ودلبر یندارم
سهرم که رمی نیگاریکه که کولمانی وه کو سیون
که تیشکی رومه تی رونی وه که اوینه ئه نه‌نگیون
گری گونای ته‌لی ئیلهام وه کوچه‌خماخه ئه‌بزیون
به به‌رقی دیمه‌نی ته‌رزی سهر چاوه‌ی کانی ئه شعارم

نه چیری داوی یار یکم که مه مکانی خروکالن
 شه مامهن شلکوره نگاون سهراسه رچیم کوتی خالن
 به بینی عاره قی عه تری شعورم جه زبو بی جالن
 به ئه یسرافیی مه یه و سوران وه هانه ستم که بیمارم

(۱) ئه م ئه نکبون = ئه م بیکن .

به ههشت به کی نادهن

براسوفی به ههشتی جوان به جبه و ریشی پان نادهن
 به تهز بیجاتی روژ انه و دزی نیوه شه وان نادهن
 عهدهن جیی خه لکی زانایه و حه قی خاوهن دلو بیره
 به شی ئه بله و خهر افاتی و شرو پیاوی نه زان نادهن
 له بوختا نوله دور و و یی بهار یزه ده خیل ت بيم
 چون ئه م فیرده و سی په سلانه به خه لکی دوزمان نادهن

وه ره تیکوشه ههلسوری که مافی پیایوی پرسوده
 له وی ری هینی بی که لکوی کاره و پرزیان نادهن
 ئه بی و یجدا نوههستت بی ده نائهم که وسهره مزره
 به مرقفی عه سرو شیوا نوبه باو یشکی به بیان نادهن
 تهر ازوی عه قلی ئه غیاران ئه لین لاسه نگوی نهزمه
 که واده نگی به لی وایه به ئه فکاری سوران نادهن

(۱) بهسلان = ئاخیرهت . (۲) ده نکه = ده ئه ی .

سوران هم پارچه هله سته له باری سه فدریکی خویه
وه نویسه که له سه فدره داسدری لی شیو اوه :

« سدر لی شیواو »

سالیك له داخی روژگاری به قین

سدرخوم هه لگر تو به جیم هیشت یاران

سدر مای شهختاوی هه ره شهی ئه کرد

له شاخوله چول له دیو له شاران

(۱) یه فرانبار به ره ی به فری راخستبو

فاسکو سپیو سول له لیره واران

هه تاوی زه بون له ژیرچارشیوهو

بزه ی دهر ئه خست بو کوره داران

سروه ی ئیوارهش دارکاریمی ئه کرد

به توزی سیخوار - به کزه ی زیریان

باریکه ریگای هه^۷ داوههر دپشکن^۷

کیشامیه^۷ چهنگه^۷ ی چرونساران^۷

هه تاوه سره^۷ش خوی^۷ هه^۷ شار که دا^۷

ته مومژدا هات^۷ لیم^۷ بوبه شیوان^۷

(۲) ۷

عاسمانی تنوک^۷ به فری که وئه کرد

گژه^۷ باش ته هات^۷ بی پشو و چان^۷

سهرم^۷ لی^۷ شیواولهر یگه^۷ گوم^۷ بوم^۷

بو سه^۷ فهرنابی^۷ ئیواره^۷ی زستان^۷

نه مان ده وری دام وهره^۷ سی کردم^۷

موله^۷ تم^۷ ته^۷ خواست^۷ بوروژیکودوان^۷

ئیزرایل^۷ یه^۷ کجار روتا^۷ لو ترش^۷ بو^۷

نه وه^۷ لامی^۷ ته^۷ دام نه^۷ قسه^۷ می^۷ ته^۷ حه^۷ بان^۷

سو کو^۷ ته^۷ سپایی^۷ له^۷ که^۷ لم^۷ ته^۷ هات^۷

بوجیی^۷ نه^۷ مانو^۷ کاتی^۷ گیان^۷ کیشان^۷

جار جاز ټه یخستم به تاو ټه خلیسکام

خوم ټه گرتو وه به تاشه بهر دان

ههستی هان ټه دام بو بهره للابون

هیوای داها توو ټه وینی ژیان

به گالو پخوړ له گهل ټیزرائیل

که پشتمه نزیك حه پهی گه مالان

ټاوا ییه کم دی هیزم هاته بهر

به په له قاز یو به خو را پسکان

ههل هاتم له چنگک مالویرانکه ره

که یمه ته لانی بهر دهمی مالان

سه گی کوردستان قاپولک ټه ستور

یه کچار درترن له شیر ههنده ران

هیرشیان هیناهه وه گه لای دار

لیم وه دهر که وتن له کو شکه لانان

دیسان ئیزرائیل خه ریک بو بیته و

جه حیلی سه ر کهوت بوسه ر گو یسه بان

سه که لی قاو داو بلاوی کردن

نه مجار ئیزرائیل لیم بو په شیمان

له گل لاوه که چومه ژوره وه

هر ئاوه دان بی خاک کی کوردستان

چومه بهر کور سیوخوم بوژاندوه

سهره تای داهات سفره و نانوخوان

بناوانی مال زور که یبا نو بو

سفره که ی راخست سفره ی که ولی نان

شور باو ئیواره هیندیک کی ما بو

به دیزه هینای چ دیزه به جوان

سیراجی هاوین کلاشی نه کرد

نه خشابو به هوی به ره زاو ریحان

گلینه^{۷۷} سوزیش^۷ خوشتری کرد بو
به له زه تتر بوله شیر چایی شوان

نان به دلم که وت باش هه سامه وه

چونکه^۷ هه^{۷۷} لاله^{۷۷} نانی وه ز^۷ یران

به ده ماری هیز نان په یدا ته کفن^۷

په نوکی گاسن با عار دق ریژان^{۷۷}

کابان^۷ خوشاوی^۷ قه یسی بودا نام^۷

زور به تا متر بوله چایی سه یلان^۷

شه و که دره ننگ بومیرد فرمانی دا^۷

به رای گه یی شه و چه له دانان

تو گوله به ر وژه و میچوله قاوت^{۷۷}

ر ژانه بهر دهم خانه خو یومیوان^۷

لاله^(۴) به نکینه جیهان دیتو بو

زور^۷ شاره زابوله به تبی کوردان

٧ ٧ ٧ ٧
به یتى بو کوټین چمن راویڅ خوش بو

٧ ٧ ٧ ٧
دلمان پیدا بو به دلو به گیان

٧ ٧ ٧ ٧
کاتى نو نوستن پلاسیان را خست

٧ ٧ ٧ ٧
جیگام خوشتر برله ناو په شهدان

٧ ٧ ٧ ٧
سوران خاوینه ژيانى وه رزیر

٧ ٧ ٧ ٧
هر ټاوه دان بى بهه شتى جیهان

(١) به فرانبار = هه ول مانگی زستان .

(٢) تنوک = تاريك (٣) لاله = خاله .

☆ (شه وه زه نگ) ☆

٧ (١) ٧
ټاخړى خا که لیوه چه نده جوانن که ژو کیو

٧ ٧ ٧ ٧ (٢) ٧ ٧
هاله کوکو قر یا شان ټه بیژن په ریز وشو

٧ ٧ ٧ ٧ ٧
هه وری تالی رو ناخوش ټه گرمین وه کودیو

٧ ٧ ٧ ٧
په له وهر جوت ټه گرن چ له نیروچ له میو

٧ ٧ ٧ ٧
ټه بشکوپین شکوفه داره کوخو قه یسیوسیو

شه و كه بالی ليك ټه ډاگه نيشينه وله شيوان
 ټنو كوما ټو تاريك شه وه زهنگ ديتنه نيوان
 كونده بوى ټاقه كره ده سته كابه قور پيوان
 ټه لى رازى ده روني به لقودارو چيوان
 لفي جوت گرتوى گوم بو بډ ټوف ټه يگه زن ليوان
 له هه ستانه وهى سور وشت شوه زهنگ خوى ټه نوينيت
 هيزى ديتن ټه كوژى ته مى تاريك ټه رڙينيت
 له كولانو كوچه وچه لزهنگى وسكوت ټه زرينيت
 هه وره بروسكه وه كود يودا ټه خوربتو ټه گورينيت
 ټارخايه ن ماوه له مه روژ ده ماري ده ردنيت
 مه لا بانگدان شهوى ليل په روباالى كو ټه كات
 ژوژى روناك ټه گشيت ناحه زره نجه رو ټه كات
 شه وه زه نگونه ستوپي غهرقى باو كه رو ټه كات
 شنش ديتنه ته قله ده ويى ههست ها توچو ټه كات
 مه لو سورانو درنج ميروسهر به خو ټه كات

(۱) خاکه لیو = هه وەل مانگی به هار =

(۲) قریاشان - گیایه که (۳) حیوان = چیلکه وچبو .

(۴) شنه = نه سیم . (۵) میر = جوامیر

✱ ✱ ✱ ✱ ✱

چورا خشته کی

ءاقل له لایه لاتو داماو

بی عه قلیش ئەغلب به پول غه ملاوه

سوران ته نیانی منیش وینهی تو

له ته شکی جیهان سەرم سورماوه

✱ ✱ ✱
✱ ✱ ✱
✱

«(که وانان بخو)» ✱

روژی له دیوان یاران جهم بون

هه مو ها و دلوها و عومرو دهم بون

له مالی فکراغه رق ئە بون کاتی

به گالته و که په وئه دوان سهعاتی

له پر که دهز گاژه نراو کر اوه

پیاوی هاته ژورسلاویان داوه

سدر وپورتکی راز اوه و قوز بو

بدر انهر عاسمان به رزه لمبوز بو

سورانلی زلی وهک لیغدی جه جال

میزه ری سهری وهک هیلانهی دال

پوشا بوی که وای تاقه‌ی باقیه ریز

ئاخیزیان بو کردبه ته مکینو ریز

ئاغا دانیشه ، ئافه ندم فدر مو

دهنگیان داده نگه یهک خولکیان کردهمو

بردیان دایان ناله سه روی هوده

رژابه ده می خواردن به لو ده

دیوانو خولکو ماریفه تو ریز

پسیان داچ زوروهک خاوهن شه و دیز

ههر لهم ده مه داديسان هاته ناو
 پياويكي روتدل كه واھه لدر او
 پا تولي شيتال به بدن ههل دور او
 مه شكاله پيلا و جا مانه در او
 سلاويكي كرد به عه قلوته مكين
 وتھي وه كه وهه راويثري شيرين
 نه كهس خولكي كردنه رويان پيدا
 نا عيلاج دانيشه له چھقي درگا
 كه مي پا شخوانو ناندرھقي كون
 نا يانه بهري به نا وچاوي مون
 خه لكی ديواخان له گهل بو شناغ
 روخوشو گرم بون به مه يلوده ماغ
 ده برھق كهوا كون رو گرژوتال بون
 ههروه كه خوينه خويي چھن چهر خوسال بون

چومه بناوان مه بهست حالی به

شاره زای گهر میوگر ژبو تالی به

یومن روناك بوهی جلو بهرگه

له کو مهل بیشت ژیا فی مه رگه

ئه ینائه و پیاوی که وای تاقه ی بو

له بهر نه زانی به له باقه ی بو

سه ره شینیکی له سنگدانه بو

شه رابی قامی له تونگدانه بو

له دایك ببوبه ده وله مه ندی

دابویه بهری ئه بله ییوره ندی

پیاوی که واکون زور زاناو وردبو

(۱)
له مه ته ریزیش به ده ستو برد بو

خاوه ن شه ره قو پاکوبی غهش بو

له لاریو چه وتی بی بدش بی بهش بو

به بی پاره‌یی هاتموه دنیا
 له بهر که سبی عیلم پولی خر نه دا
 جاله بهر ئه مه که وانان بخو
 یوبه مه سیله‌ی ئه‌یسته‌ی منو تو
 سوزان توهیچ کات له جل مه پرسه
 زانستو بیر و شه‌دفعه به سته

(۱) مه ته ریز = سه نکدر .

چورا خشته کی

زانست فیر نه بوم بوموچه و مه‌قام
 بوخور انانی نیو کوچه و شه قام
 سورانی عیلم بویه دایچی
 تا خزم‌ت بکه‌م به خاسو به عام

«(گزنگی ژيان)»

گزنگی ژيان گولی گولر ارم
 شه می په یدا بوی پارو پیرارم
 به جیممه هیله ته نیا و پرڅه یال
 با بېوژیمه و دهر کم په رو بال
 توهه تاومی توهه نا و می
 توتیشکی ر وژی داکشا و می
 زرهی بهر مورت سه متوری منه
 ساریش که ری زام شنوری منه
 نهر مانی سنگت جیی توا فمه
 به شو به شارهت هیواو ما فمه
 یه څه و به روکت سملور یحانه
 سوچی به څه شته و کابهی دلانه

مه مڪانت تور تو خرو خرو لن

هه ناوم بووان شرو شرو لن

ههر مي کوروزين به دهم چله وه

به ليويان نه مژم له بهر دلهوه

ههر نه يانمژم نايقر و نجينم

نه گهر بژا کين دل نه دو رينم

جه خيلم به لام پرخه يالي توم

له گه وره مالمو ته نيا بالي توم

هه تاوي هووهم هيڙي روانم

بينشتي چاوم ههستي دوانم

با نه بوريمه و دانيشه له لام

به شه وقی هه تاومن دل موټه لام

سوران نه يزاني شيوهي دلداري

غيلهامي وهر گرت له کورده واري

جه ژنه پيروزه ي نه وروز

سالي تازه يه و کاتي نه وروز

ئا ههنگي ياساي له ميژي هوزه

سوزان به تا يبهت پيشكهشت ئهكا

ههستي به تيني جه ژنه پيروزه

(۱)

« ويژه واني »

ئه چيژم تامي ويژه و و يژدواني

(۲)

له کاني پيت ئه نوشم ئاوي کاني

په سته کي خوم لباديش بي چاکتره

له فاسونيا و قه واره ي هه نده راني

و ته ي په تي جه وههر دينيه قه لهم

بوخويند کار و بووه ر زيرو بوشواني

ئه لين سوزان خوازه لو کي فير نيه و

ديوانيشي غه مليوه به هه لبهستي سوزاني

- (۱) ويژه وانی = ئە ديبی . (۲) پیت = حەرف .
(۳) خانى = ئە حمە دى خانى .

« چورا خشته کى »

عومرى را يور دوم ئە فسانه يه بو
عه جەب پەژ ارە و تە نگانە يه بو
(۱) ۷
سوران داها توش که نا دیاره
ئەم ژینە سە قەت جا نا نه يه بو

(۱) داها تو = ئایە نده .

کور و ژن به ژن

بلی به و کوره ی دل پرله هیوا
ژن به ژن ژینت ئە داتە دەم با

تو دایکت هه یه و باو کیشت ماوه

خوشکیشت هه یه و براش له ولاوه

ئه مانه هه ریه کفه ریان جوریکه :

باو کت به بی شک له نده هوریکه

(1)
خوشکیش رونا که خاوهن پرچیکه

دایکت به مه علوم پیرو چرچیکه

براش له ونی تر دروست کرا وه

یا کرمنه یه یا شوره لاوه

جا بیتو براو خوشکانت زور بن

هه ریه کچه شینکو وهه ریه کچه ز جور بن

ئه و کات ئه بیننی له هوده که تدا

له ههشت نوده له ون خه لک ئه بن په یدا

ئه مانه هه ریه ک خوشیان له ونیکه

ته و او وه ک له شیان وینه ی ته ونیکه

سوران دیل مه به و دیل مه که خوشکت

(۲)

به زه بری نه وین وه لاهه پشتکت

(۱) رونا که = مه علومه . (۲) نه وین = عه شق

(نه مانهی خورامه مه لیهستی نازهن :)

« به فرو هاله کوک »

به فرو هاله کوک مانگی ره شه مهو

ژینیان تیکهل بوله لا پا لو کو

هاله کوک له کن به فری دا قناو

لیبی سی به نگی بو نه گریجهی قرتاو

به فردلی دا بهر سکاوی شوخ (۱)

مه گدر نه یزانی تیانه هاوه موخ

به فر هاله کوکی کر چ نازداری جوانم

نه وینی بالات سوتا ندی گیانم

به لینم ده‌ری نا سکو له‌ی بی‌گه‌رد
شویه کس نه که‌ی سه رئه‌ده‌ی له‌بهرد

من دوس رو یوم میرد بکه به خوم
به ژنی توحه یفه بو دور را جیو دوم

هاله کوک - خونکاری زستان به‌فری خاوه‌ن سام

لهم خوله که وه‌من وا به ته مام

ئا واتم تویه حضرت لی ئه کهم

بیله هیندی تر سهر و پش ده‌ر کهم

به فر - هاله کو که پر چنه، چور چوره‌م که وته‌بنه

داناردا نارو یستاو چی بکه‌م لهم مالوژنه

به سیه ئه‌م شنه شنه ، بو عاشقت لی و نه

حه مام له میش به گیانه گه‌ر ئاره‌زوت له‌منه

هاله کوک - مه به ستم تویه تو ئه‌بی زاوام

نه ختیر اوه سته زور شلکو سا وام

به‌قر- هاله كو كه پر چنه، چور چور هم كه وته بنه،

خالو والم دا كه وت چي بكهم لهم مالو ژنه

هي وهك خوم بوخوم باش بوجهر گم ته نجن، ته نجنه،

جيگام سوچو قوژ بنه، واليم نا با رو بنه

هاله كوك - به‌فري كوني پيردار ز اوي گول

خه ساره بو تو گولي شلو مل

(۴) داما و بوم به زار گفتمد ا به تو

ته ينا له جه ورت ته بوم ره نجه‌رو

ده ما زوخم ته سه ندله ته ندامي تو

ته ينا وه ره س بوم له ده وامي تو

تيستا كه ر ويو قالت بر اوه

كه لاي ته مه نت زه رد بوو كه نراوه

خوشيو بو شيمه و شهم گرانمه

ته پلي شاييمه و شنگ ميوانمه

چرای ژینمه هاو ده می خومه

له ها و سهری ئەم کەس نامکا لومه

هەر ئەمشە ویا سایی خەنە بە ندانە

داواتی منو شنگی نو جو انه

سوران توش وه ره ئاما نچمان جهمه

ئه وينمان زوره وتەما عمان کەمه

(۱) رسکاء = گيا . (۲) دور راجی = تیره یه کی که

روکن له نیوکور ده واریدا . (۳) خولهك = ده قیقه .

(۴) زار — دهم .

چورا خشته کی

هیندی ئە زانن بوئیشه ته مدن

به لام وانیه که سب بوئه مدن

سوران وریابه ژینی پر با بیت

به فیرونه چيو تیا نه بی به پهن

سوران ئم پارچه هه لیه سته ی له باره ی مزدنی کاکموحه
مه دی فه یزو للا به کی دانو سیوه ۱

شین (هرثیه)

کاکموحه مهه د ئه ی نه مامی خاکی کوردستانی من
ئه ی گولا له ی خا که لیوهم ئه ی ره فیه ی جوانی من
بوچی رویشتیو به جاری بی خه بهر مایته وله من ؟
ئه ی وه نهوشه ی لاته لانم ئه ی گولی کویستانی من
تو که کوچت کرد به جاری ژینم تال بو . روحه که م
ئه ی ها والی گیانی گیانیم ئه ی هومیدی ژیانی من
ئاگری سنگم له دلما وا بلیسه ی سه ندوه
هه له قولی ئاوی فرمیسکی شیوه نو گریانی من
دیمه سه ر گلکوت به نالین بی خه بهرنیم قهت له تو
ئه ی په ژاره ی سالو مانگی هوزی به گزادانی من

من له دواى تو گيانى شیرين روله کام مه حفيلى بکام
 نهى چنورى ديوه خانم نهى براى چازانى من
 شهر ته يه کجارى عه زيزم تهر کى نه وهرده بکام
 حه يقى بو تو نهى گلينه نهى بيناى چاوانى من
 کيلى قه برت ماچ نه کم من دايمه روژوبه شهو
 نهى براى خاو ينو پا کم شه معى شه ببوستانى من
 دلبريندارم له سويى تو نه ونه مامى نه وره سم
 نهى هه لالهى کالو که سكى قسنى سه ممه دخانى من
 باره فيقانىش ببستن شيوه نوچه ممه ربکه ن
 بوچه مه گيان بهم زمانو له هجهى سورانى من

(۱) قسنى سه مه دخان = جييه که ، که کاک مو حه

ممه دى لى نيژر اوه .

*(وتەي مەلا يەك) *

لە کۆيرە دىيەك مانگى بە فرانبار (۱)

بۈمۈز گەوت چو مە لای سەر دەستار

خەلگى لەمىغراب دابويان دە وەرە

يە كىچار وە رەس بون لە چەلە گەورە

كۆلكە مە لای مون سلاوى پىدان

لە پىروجە حىل قىرچە پى ھەستان

چو دانىشت لە كن مىغراپە و مەلا

قەسەي دامە زرائد لە ملاولە و لا

ما مە با پىرپىش رىشى وەك لۆكە

شەرىپە کرد لە گەل درزى كۆلەكە

روى لە مە لا کرد كۆتى ئەي جەنان

شارە زامان كە لە شەرع و ئاداب

مه لایه بان چاو دایه ووه لامی^۷
له ئا ینو دین دایه ست که لامی^۷

به ناودی گه بی ده نگوباس مز کهوت^۷
پوره خه را مان به په لدهر کهوت

کوی کرده ولهخوی سه ره ژنه کان^۷
له گهل مه لاژن هاتن بو^۷ (۲) هدیوان

چاویان ناشه بهق درزی په نجیره^۷

له وتهی مه لارا یا نگر ت سیره^۷

و تاری ئه دامه لای ناو چاو مون^۷

سوفی زه نگک بیون ترا ووه کور ون^{۷ ۷}

یه کی ئه گریا یه کی یا هوی بو^۷

یه کی تهز بیجی له سهر بازوی یو^{۷ ۷}

کو لیان سهند بوسوفی په سته کسور^۷

مه لاش ئه یگورا ندوه ک لوری ته نور^۷

باسی له خیر بو و به خشینی سپال

بو هی ده ست بلاو ته یته ندجاو و شال

به پیاوی ته بله به جه شتی ته دا

هی ژیر و مه ندی له وی دهر ته نا

مه لاژن زانی که وایه جیهان

گهر اوه هودی له گهل خدر مان

به خشی به خه لکی سرو سپالیان

ته لیسو به ره و جلو جه وا لیان

هودی روتا نده و کردی به ئی حسان

دال به خشی کردن له خموجیران

به و تهی مه لالی داشوردن ده ست

سازی کرد بوخوی کوشکی ناو به جه شت

وه ختی که مه لاه ته وه بو ژور

دنپای لیتال بو وه شه وی ده یجور

هچیی نه ما بومال ره شوروت بو

لوتی لی رهق بو برژانگی جوت بو

ئه مجارمه لاژن کوتی پیاوه گیان

خیراتم زور کردزیزنه بی ئا مان

هیوات پی ئه دم روژی لی پرسین

سهر بهرزو شادین له به هشت بژین

مه لایه شو کاوهه سته هاتد کول

کوتی ئه ده خیل ژنی ساده دل

بویه من ئه مددا و تاری ره شخوین

شتم پی بدهن کرما نجو مسکین

روحم هان ئه دابو دهست بلاوی

تو بوچی و ازو که وتیته داوی

هه رچه ند گشت وانین مه لای ئیسلامی

هیاوایان ها تیا دوره که لامی

سوران گوپیگره لهر او یث به دل
 دروی فریده بوتو چه پکه گول

(۱) به فرانبار = مهو لمانگی زستان. (۲) هدیوان =
 مه یوان مزگوت (۳) ره شخوین = گوتره .

« چورا خشته کی »

مهستی مه جازی به مهستی نابیت
 به عارقه باده په ره سستی نابیت
 سوران له جامی شه راب نبوشه
 که لهر له عله داد لپه سستی نابیت

بلایسه‌ی ئه وین

وه ره شه ونم به سهر گهردی دوچاوی مه ستوکالت بم
 به لاگهر دانی ئه ندایمی نه مامی چوار ده سالت بم

چون وه كه پهر وانه سهر خوشم له سويي تيشكي سهرى كولمت
 نه بى سوتا و و بى هوشى گرى شوعلهى جه مالت بيم
 بزهى ليوى وه كوله علت ته وژى ره مزى هه ليه سته
 فيداى عه ترى هه ناسانى وه كوموشكى غه زالت بيم
 دلم گيرى چلى داوى سهرى كه زيهى ته لايتته
 نه لى مورغى شه و ئاهه نكه و نه بى نه خچيرى خالت بيم
 بليسهى ئا گرى عه شقت چراى ژينى شه وه زه نكمه
 چ خوشه ههر وه هاسيرهى سيلهى چاوى كه ژالت بيم
 دلى سوران نه نالينيت له تاوى گول وه كو بولبول
 نه لى شه ونم مه ر ودايم ره فيقى ما نكوسالت بيم

(۱) ته وژم = هيز .

چورا خسته كى

نه م عه سرهش خولى پولوپاره يه
 كاتى دارا ييو ده خلو باره يه

سوران گهر بیکس بیتە و سەر زهوی
ژینی به تاله و هەر ئا واره یه

بیکس = فایق بیکس هونەری مه زنی کورد .

✱ ✱ ✱ ✱ ✱

لای سوران شانوی ژیا نی کور وه ک سال وایه که له نه
وروزی دل که شینه و ده سی پی ته کا وه له زستانی سپس دا
دوایی پی دی :

✱ (پردی ژیا نی کور) ✱

نه و روز - ساوایی

ههنا لای ساواوه ک به چکه ی په ری
قتر گیر نا که وی له ته پلای سه ری
له نیو بیش نگدا چاوی ده نکه سه ول
بو داوینی دایک ته که ویتە هه ول

باوهش دایکیه فیرده و سی سه رین

جیی حه سانه وه و به رگری گرین

به هار - لاوی

به هاری ژینی له نا کاو دا دیت

تیشکی دلداری لیبی ده رڼه که ویت

له نجهی کچه جیران له دلی څه خشی

له دایکو با بو هاوالی څه بری

میوهی موچه ببه ت بهدل څه چیریت

ههستی گهوره کچ بوخوی څه کیشیت

پاش څه زلیکړدو ته قلهی دلبازی

بوی څه گويزیته ورو گهی دلخوازی

دینه به رهو دهی هاوینی ته مه ن

سه بونی پوشه رڼه یمثری به ندهن

هاوین - میردی

که نیست له مالی بو کی ټاواتی

بوته قه لای نان څه گری خه باتی

له پاش به کدو سال سه اروپا چکهی ورد

به سه عاتی سوک څه یر از یننه و پرد

به چكه‌ی خرپنه‌ی عه جولی زورویژ

به قسه‌ی حه مته له دلی ئه كه‌ن ساریژ

له په رده‌ی دلیا جیگا خوش ئه كه‌ن

مانگی پوشه‌ری چیمه پوش ئه كه‌ن

خه یالی ژ نو دهم ئا زوخ خیزان

دوای هاوینی ژین دادینی خه زان
پایژ - پیاوی

چون کاتی میردی نه یماده وامی

سپی ئه بنو ئه‌ر ژین تو کی ئه ندایمی

ریشی چوری شیر نه رم وهك لو كه

لیی په یدا ئه بن پشمینو كو كه

له ده ورو پشتی بیر ئه كاته وه

ده ست له گه له قالا لیک ئه داته وه

ده وره‌ی گه‌ینی ره زی مه‌عریفه‌ت

له‌وسه رده مه‌دایی ئه گری ئولفه‌ت

گوچکهوز مانو چاوی پر بایین^۷

هه ریه ک بو خویان کانی زا نایین^{۷ ۷}

زستان - پیری

له زستانی ژین پیری میوانه

باسی گلکو و مه و ت له سه رزمانه^{۷ ۷}

ئه وینی مه بده له دلی ئه کاته م^۷

شه وقی خالقی لی ئه گری وده شهم^{۷ ۷}

ئیدی هه رنویشدور و ژ و و عیبادت^{۷ ۷}

ترسی دوار و ژه و خه می قیامت^{۷ ۷}

ئاخری پیریش هه موی دانه وه

چوه ژیر قه برجیی حه سانه وه^{۷ ۷}

(۴)
هه به ست

چاهی بلیمهت هه رزو حالیه^۷

پسپوری پرده به مندا لیه^{۷ ۷}

حورمهت دايكو باب به كچار به تهمكن

ريزي پهر تو كوسه وا دوزا نين

گري دلباز يو بليسه ي نه وين

هسته كاسبيو هه ولي قوتي ژين

دهرياي خه يا لوپروتني گه ين

شه وقى خالقو ئاييني هوين

له دلي كوئه بن خرئه بن وهك گه نج^(۵)

جاله بدرئه مه به لاوئه لين گه نج

سوران تو گه نج به هه لگري ره نج به

پا گه له مه به فدر زي شه تره نج به

(۱) پهر توک = کتیب^۷ (۲) که نیشک = کیژ .

(۳) روگه = ئاوينه^۷ = دل^۷ (۴) مه بهست = مه نزور =

نه تیجه . (۵) گه نج = جه حیل^۷ .

«(هه لپه رکی)»

ته مر وله ديهك خوشيو شايه
يا ساي زه ماوهن له ئا وا ييه

جه غزي هه لپه رکی لای دلناسك
به ين به ين ته يته نن كچان وهك ئاسك

(۲) داوات ديهك گوروهك هه وری به هار
به گو و به رو کی شوخی مشکي لار

پو له كهی ورد و قوشه ی چهن ساله
له گهل لهر زانه ته يكه ن به گاله

ریشه موزه رو گوله نگو ده سمال
ئا ویتته ته بن ته يكه ن به جه نجال

کور انو كچان به قو له به بال
هاورپی ته كهن با لوره ی شمشال

په نجهی گه وړه کچ سورو گهرم ته بی

له بهر یك كوشین غرقى شهرم ته بی

دلی ته گری وه کو کاره با

خوزگه به شانی چه پی یار ته با

که وشه نی گهر می هه لېدر کیولاره

به زم ته با ته بهر قا پیهی ئیواره

سوران زور له بارر یکت خست هه لېه ست

زه ماوه نی کورد سیره ته ومه به ست

چورا خشته کی

کاتی که ژینم خه زانی هینا

پیم وا عه قلی هدر زانی هینا

به لام تهی سوران ئهم فیلمه چهوته

هه تا دوا شانوی نه زانی هینا

(۱) شانو — مه حنه .

❖ (په یکه رهی ئیلام) ❖

روځساری نیگارم که وه کو روژی عه بانه
 تیشکی سدری کولمهی شفه قی مانگه شه وانه
 غه مزه یی سدرنجی نهر کسی کالی به جه مالی
 بر فینی دله لابه ری ئه فسوس و غه مانه
 مال تالی سهری پرچی له سهر هه نیهی کرچی
 ریحانه یه شیواو و بلاو و پهریشا نه
 مه مکانی خرو خولی له بهین سنگیو قو لی
 نارنجی به هارین له بهرشلکی ره قوجوانه
 خوزگه م به دلی خوم که به دایم ههروه کوهوم
 ئه سوتینیت چه شنی سوران به ههزاران له مانه

❖ (میوانسی) ❖

روژی له جیهک چوم بوم به میوان
 یو به خانه خویم هاوالی دلجوان

پېښيو كانا داو فانتا و با بولاب

خشکه يان ئه هات له بهر هه لچوان

نوقلو غورا بيو گولقه ندو تويشه

به نايلون ئه هات وهك تور بينى شوان

لوقمه و زلوبيا و نانه بر نجى

له سهر كه شف بون به قهلاقوچان

تو گوله به روژه و فند قو پوسته

كو گا كرا بون وهك جهزى خهرمان

ميو وژ و گويزو كشميشو با دام

تيكه ل كرا بون عاسمانور يسمان

ئه مانه خوران له زور و له كه م

ئه مچاروه ختى بو بونه هار هيئان

به گور جو گولي سوفره يان راخست

زى قو برقى بو چون زه دى ئه لوان

خور شتو پلا و کفته وتاز که باب

سه نگه سیرو ئاش دولمه‌ی بادمجان

سایله و قه یسور ون ئابو گوستودو

کولیره چه وره و نا سکو نانه‌شان

برویشو قلیه و قاور مه و که باب

خزانه‌چهر گه‌ی سوفره و نانوخوان

شو ریجه و هه‌لوا و کو کیو بهر به سیل

به کاسه‌ها تن دارمال به پیوان

لوتا و یژمان کرد له سهر سفره که

پاشخوانمان جی هیشت به تون به کیشان

ئه مجار کاله کو گر که و فاته بور

لهت لهت کرانو به ریزدانران

شو تیو کالیا رو تروزیوخه یار

ئه مانیش هینران دیسان بو خوران

داهات مانگیکی خه سار بوساتی

له پاشان هه ستاین به سو کوئاسان

ئه مهش بزانه منی بهر یخست

به پاره ی خه لکی به قهرزی زستان

به لام من بوخوم شهرمه زار بو وم

پیم جینایه ته چونه مال ئه وان

ئه ما ئهم کوزه لاوی خوینگهرمه

ده عوه تی کردم دوا ی ئه مهش دیسان

منیش ئه مه وی وه لامی ده مه و

(۲) ۷ ۷ ۷ ۷

به م چهن دیره دین-هه لبه ست نه ک په خشان

برای خاوینم سو پاست ئه که م

زور خه جاله تم نا یهم تا نه مان

چونکه زور عه یبه بو منی مسکین

۷ ۷ ۷ ۷ ۷

به ساتی بی خوم رو زی یه ک سالتان

٧ ٧ ٧ ٧
نه گهر نه ته وي زور بيمه مالت

٧
به خيوم بکه ههر وه کو خوتان

٧ ٧
من که ديم بولات له موکريانه و
له بيرت نا کهم شه و سو به يانان

٧
بو موحه ببه توهه ستي پاکت ديم

٧ ٧ ٧ ٧
نهک بوچليسيو بوزگک له وه ران

٧ ٧
به خواعه زيرم گهر ز که روبم

٧
به کجار بژوينه ماله کهي خومان

٧ ٧ ٧
گهر توش له جيبه بوي به هوي زه حمهت

٧
تازه قت مه چوده ستم به دامان

٧ ٧ ٧ ٧
بچوبؤماليك وهک خيزان وایی

٧
نهک فه رقت بخدن له حاستي خويان

٧
نه زانم خيراش خه قم پي نهدهي

٧ ٧
به لام پيم بده به عيش نهک زمان

سوران^۸ میوانی^۷ ماله کوردی^۷ به
 که ریزت^{۷ ۷} ببی^۷ نه ک^۷ شت^۷ نه شکیل^۷ فان

(۱) داهات = عایدات . (۲) په خشان = نه سر .

بوکی هه و راماڼ

(۱)
 له سه رخا کی جوانا نداوه کومامز نه کاله نجه
 (۲) ۷ ۷
 له بار و دلته رو گور جه چ خوینگه رمه چ بيله نجه
 ۷ ۷
 که په لکانی نه هو نیته وله سه ر کولمه ی به سه ر په نجه
 ۷
 وه کوره شمار نه پاریزن له ماچی که نه چ نه م که نجه
 ۷ ۷
 بدر جه وه ندی چ دلکیشه سه ری سنگه ی به م سه ر نجه
 ۷
 مه مک فه رزن نیوک کولمه سافی یاری شه تره نجه
 له کاتی کایه دازانیم که فه رزی شلکه نار نجه
 ۷ ۷ ۷ ۷
 شه قو تور توخر و خولان به جا لیک لاسکی قنجه
 ۷ ۷ ۷
 له مه دحی بوکی هه و راماڼ نه کاسوران قه له م ره نجه
 (۳) ۷ ۷
 کچی کور دروژی که مردونه و نه میش ده ستی هه تاوسه نجه

(۱) مامز = ءاسك : (۲) بيله نج = خوين كه دم .

(۳) هه تاو سه نج = روژ نو^۷س .

شه پولی دژی ژین

(۱) ۷ ۷

پاپو ری ژینم که هاته سه رئاو

که وته ته نوره ی خور ینوگیراو

پیموایه بو خوی وه ستای پاپو رچی

بو ره نجی هینام وابه داوو ناو

شه پولی زله ی وهك دیوه لو که

دینه به ره هست له وه ختو نا کاو

دایم له که لیان زوره با نیمه

نیمه بهئه هوهن کاتی خورد وخواو

ئه ونهم ره قه کردله کهل شه پولان

کهو تومه سو ستیو شله و ساوه ساو

عا سمانی ژینم واشه وه زه نگه

له حهوت پهرده یداده ست نا کهوی ساو

قه ت نه بو جاری له کانی دلمه و
 پیکه نینی بی وه ک فرمیسکی چاو
 بو یه پا یزان زورءازیزه لام
 ئه ویش و ینه ی من غه م بوی بو به باو

باره شی به هار سه بونی هاوین
 له زگیان بری وه ک من نانه جاو
 ئه ویش وه کو من ئه سرینی زه دی
 ههل ئه وه رینی به بو عومری نه ماو
 ئه ویش بیزاره له ته مه نی خوی
 ئه زانی زستان کفنی ئه کا جا و
 هه ستی جانا نه ش ئه وه نده وردم
 که جالو کهش ئه یخاته نیوداو

جا چون نه ژا کیم به م حه سساسیه
 ده وری ته نیوم داوی چاوو راو

خه نجه ری زه مان وای بری دلم^۷
 له ئیشی زامی^۷ ئه لیم به یتو باو^۷
 دیاره برینیش تازورتر^۷ بیشیت^۷
 عیسان له کولتر^۷ ئه کاقا وه قاو^۷
 هه لیه سنه کانم تیشکی^(۲) رو گه یه^۷
 ئاگر وه ر ئه گری له گری به تاو^۷
 به لام^۷ ئهی سوران له بهر به هه ستی^۷
 شهوق^۷ ئه پالیوی به حه وت ره نگ ته و او^۷

(۱) پاپور^۷ = که شتی^۷ . (۲) رو گه^۷ = ئاوینه^۷ .

سلاوبه هوئی مانگه وه

کوتم^۷ ئهی مانگ^۷ هومیدی حالی زارم^۷
 گه^(۱) روکی^۷ شاخوده شتو دیو و شارم^۷

به دی هینی له ره تی په رده تی خه یالم
 ته سه للای بیر و هوشی ده رده دارم
 که لی دورم له سوچی چاوی شه نم
 له سویی وه سلی غهماو ییو دل هه ژارم
 ته تویه کجار به عه رزه و گیر و به ندنی
 به لام من نوقعی شیوی کوهسارم
 وه ره مه ردانه گورجیو راپرت بی
 سه رنجی خوت بده شاری نیگارم
 سلاوی کی به که رمی ئاگر ینم
 له به ژنی نه ونه مامی وه ک چنارم
 ده می ماچ که له باتی من به تا سه
 شیرین که پیی ژیانی ژه هه ره مارم
 بلی سوران که دیوانه ی ئه تو بو
 ئه ویسته شه ره کوپیرا رو پارم

(۱) که روک — توریت.

❖ (ده رده دل) ❖

چه سه نی سه لاح ته خه لوس سوران
 هونهری کوردان نو سه ری ده وران
 خه ریک زانست بوی له مند الیهو
 ژنیت را نه بوارد زور به تا لیه و
 کاتی ها والان یاریان نه کرد
 خازه لیوحه لواویی عاریان نه کرد
 توله قوژ بنا خوت نه شار ده وه
 له پیالهی زانست مهیت نه خوارده وه
 کاتی سهر مهست بوی به شه رای بی ئال
 قه له می تیژت که و ته گور و گال
 به نو کی قه له م جه و هه رت نه رشت
 هه وه سو چه و تیو نا باریت نه کوشت
 هونراوت نه نوسی به یازده سالی
 که هاو نرخ بون له گهل هی نالی

(۱) په خشانې ر یکت شا ۷ ۷
کاري نوښن

(۲) ۷ ۷
سره سور ښه ربون وهك هې لامارتين

۷
بيروړای جو اتتوخه يالی نه وين

ته کزي بيان نه کړد فلهسه فهی داروين

۷ ۷
له ژير بن ميچي پر له مشکو مار

۷ ۷
لو غت فير نه بوی به کلور روهه زار

۷
زمان ټينگلين یت وهك ټاوره وان کړد

(۳) ۷
پيتي لا تينت و یردی زمان کړد

۷ ۷
ويژه وده ستوري زمان فه راسنه

۷ ۷
به سهر يازال بوی - ټه مه خوی شانسه

۷ ۷
زمانی رو سيشليت بو به عادی

له پيري یردی جيهانی ماددی

۷ ۷ ۷
بو زمانی خوشمان چاك پسرور بووی

۷ ۷ ۷
هه ربويه توژی شه نگو شور بووی

زمانی فارسیش زورچاک^۷ نه زانیت

چونکه دنیشتوی غه ربی^۷ ئیرانیت

چه ندرمانی دیشته پشکنی به دل^۷

لیت هه لبراردن چه پک چه پک گول^{۷ ۷}

وه کور افایل وینه ت^۷ نه کیشا^۷

هه ستی بینه رت بوخوت را کیشا^{۷ ۷ ۷}

کتیب نه نوی هه روه ک گه لای دار^۷

له مهر زانستو زمانو نه دوار^۷

له موسیقا شدا غیره ت نه نوینیت^۷

ئا هه نگی خومان به نو^۷ت دهر دینیت^۷

فه قیرو هه ژارنا چهو سینیت^۷ه و

قه ت ماندوی باسکت ناحه سینیت^۷ه و

دایم خزمه تی هوزو گه ل نه کهی^۷

له م ریگا یه شدایه له پهل نه کهی^۷

۷
رادیوی هه ژاران ئه که یتە وه ساز

۷
به بی بهر یتلوجه قده سو نیاز

۷
به لام ئه دی سوران زینه بی له من

۷
نه مکه یتە گالتهی ده دوستود ژ بن

۷ ۷ ۷
همه بازای ره ی تو کر یاری نیه

هیچکەست حارزها و کاری نیه

۷
بهشت تا ئه یسته جه و روجه فا بو

موحیت له حاستت دور له وه فا بو

۷
به لام له مه و دواش هیشتا ما و ته

۷
تاره سه ره تای ته له و دا و ته

۷ ۷ ۷ ۷
بیله بری تر خزمهت بنو ی نی

۷
گولده سته زیاتر به دیاری بینیت

۷ ۷
ئه و کاته زور چاک خوت ئه بینیته و

۷
له باتی خه لات خه ور ئه چنیته و

به لام دوای مهر گت نه بی به گابو ر

به ده نگ بوٹ نه گرین کبڑی به لکه شور

لاوی که له گت بالا به رزو جوان

به ریزت نه گرن به دلو به گیان

پیری گهر اوه له پیاو و له ژن

کیلی سهرقه برت به مایه هل نه مژن

شیوه نت نه کهن تا قدر نوزه مان

(۴)

هه یکه لت نه کهن له بایی گران

له سه ر گلکو کهت نارامگاهه که

(۵) پیتول دهر کهوان به رده ر گاهه کهن

کوری مه یخانت نه راز یتوه

خواه ر به ناوت نه نازیته وه

به لام نه دی سوران عاجیات مه مینه

تا دنیا بوه هه رنه مه شوینه

زیند وعه زیهت دان ره پیلگه ی مه یه

مردو پهره ستین جی خیلگه ی مه یه

ئه ممامن دوستی هی وهك سورانم

مردو پهره ست نیم قه درت ئه هزانم

(۱) په خشان = نه س . (۲) لامارتین = نوسدرو

هونه ری فه رانسه . (۳) پیت = چه رف (۴) هه یکه ل

= موجه سسه مه . (۵) پیتو ل = فه بله سوف

✱ (قه سه م نامه) ✱

به په لکه ی جووری ره شمارت

به چاوی مه ستو بیمارت

به لیوانی شه که ر بارت

به شوعلهی دهم به بان قه سه م

۷ ۷
بہ کولمانی سپو نکات

به کوخی زه ققه نی کالت

۷
به سیحری په رچه مو خالت

به داوی باغه وان قه سه م

۷
بہ بہ مکانی وہ کو سیوت

۷
بہ لا تیلی دل تہ نیگوت

به دیوانه ی که ژو کیوت

به فقه رهادی زمان قه سه م

٧
پوتی ده و رانی ژینم توی

۷
فیگاری نازہ نیمم توی

گری کورہی تہ وینم توی

به نه بیاتی سوران قه سه م

توجہ فرمائیں :

در زیر هر قطعه شعر کلمات مشکل را معنی کرده‌ام

نہ میر کیا (تیکانٹہ پہ)

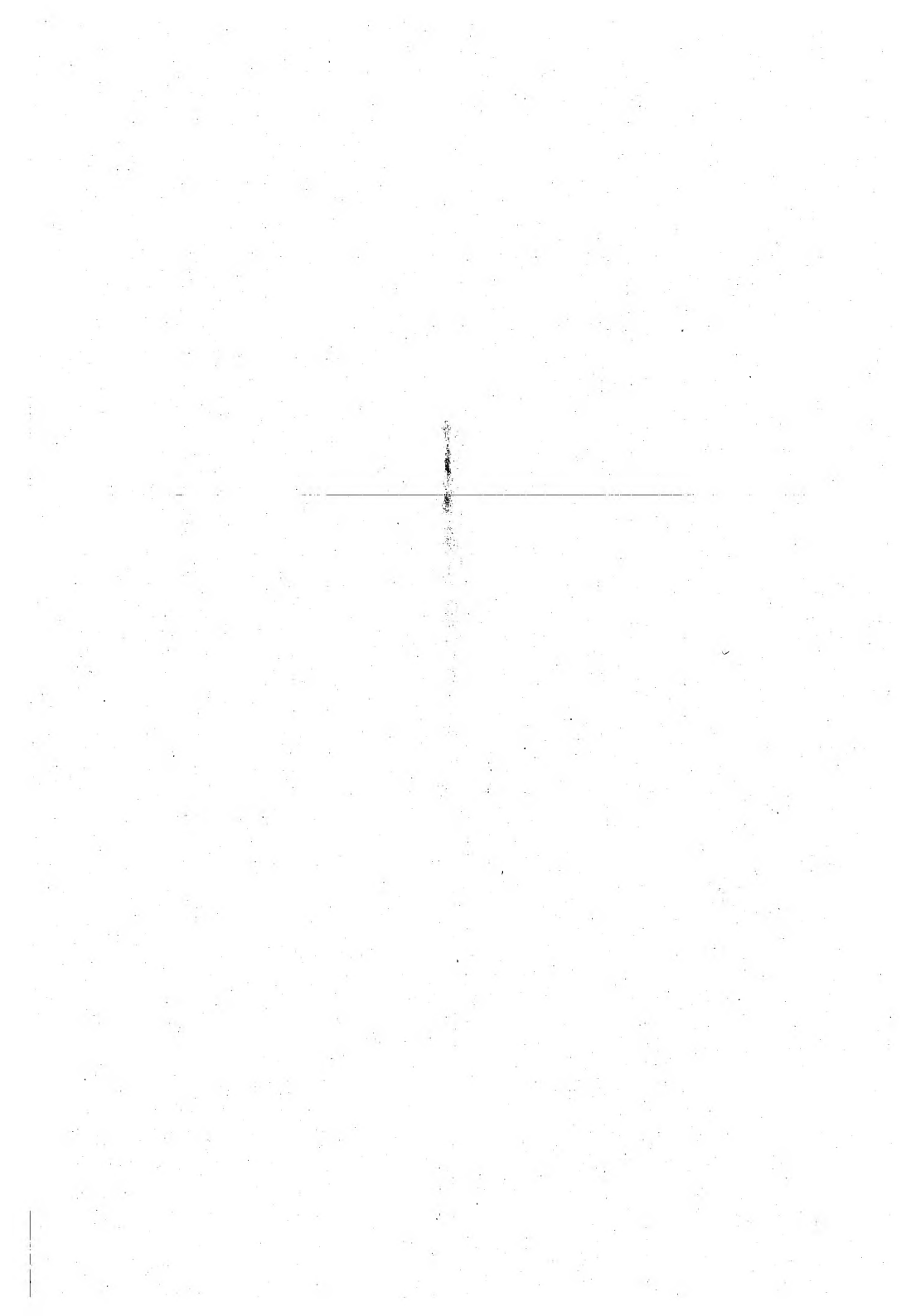
• (لزگهی دیوانی سوران) •

رو پەر سەر دیر + رو پەر سەر دیر

• ۲ سەر تا	• ۱۰ دیمه نی به هار
• ۱۱ تاسه ی چاو که ژال	• ۱۳ بیر وازی
• ۱۴ وهره ساقی	• ۱۵ شنگی خیله گوله که
• ۱۷ شه مالی واده	• ۱۸ کاروانی که زیبه کال
• ۱۹ ناموز کاری پر شنگ	• ۲۱ قه لہم
• ۲۳ سیزده به دهر	• ۲۴ وینه ی که زیبه خاو
• ۲۶ سوزی که مان	• ۲۸ به هاری کوردستان
• ۳۰ به پوله و شهم	• ۳۲ سکالا له قه لک
• ۳۳ چوار خشته کی	• ۳۴ شانوی سالی تازه
• ۳۵ شیوه نی سوروش	• ۳۸ به زمی مه یخاله
• ۴۰ خه زان	• ۴۱ هه لبه منی فرمیشکوی
• ۴۶ تا های شه مزین	• ۴۷ به یامی وه تید وشه
• ۵۲ ته سرینی شادی	• ۵۳ که وی بوران پیچ
• ۵۷ چوار خشته کی	• ۵۷ فیتنه
• ۵۸ مانگی گولان	• ۶۰ له پاش ده رجونی ئاخه هه ناسهم
• ۶۵ ئاهو ناله ی دل	• ۶۶ جیگای عیبره ت
• ۶۹ پەر توک	• ۷۰ چوار خشته کی

روپہر سہر دیر • روپہ ر سہر دیر

- ۷۱ ٹاوری نہ وروز ۷۵ کانپو کچیک
- ۷۹ باغی ٹاوات ۸۳ چوار خشته کی
- ۸۴ شورہ مہی ۸۶ کارہ ساتی عہدق
- ۸۷ سفرہ ی زانت ۹۰ بز ویندہری تہلی خہ یال
- ۹۱ بہہشت بہ کی نادہن ۹۳ سہرلی شیواو
- ۹۸ شہ وہ زہ نگہ ۱۰۰ چوار خشته کی
- ۱۰۰ کہ وانان بخو ۱۰۴ چوار خشتہ کی
- ۱۰۵ گزنگی ژبان ۱۰۷ جہڑ نہ پیروزہ ی نہ وروز
- ۱۰۷ ویزہ وانی ۱۰۸ چوار خشته کی
- ۱۰۸ کوروژن بہژن ۱۱۱ بہ فروہالہ کوک
- ۱۱۴ چوارخو خشته کی ۱۱۵ شین
- ۱۱۷ وتہی مہ لایہک ۱۲۱ چوار خشتہ کی
- ۱۲۱ بلیسہ ی تہ وین
- ۱۲۲ چوار خشتہ کی ۱۲۳ پردی ژبانی کور
- ۱۲۹ ہہ لہہرگی ۱۳۰ چوار خشتہ کی
- ۱۳۱ پہ یکدہری ٹیلہام ۱۳۱ میوانی
- ۱۳۷ بوکی ہہ وراں ۱۳۸ شہ پولی دژی ژبان
- ۱۴۰ سلاو بہو ی مانگہ وہ ۱۴۲ دہ رددہ دل
- ۱۴۷ قہ سہم نامہ

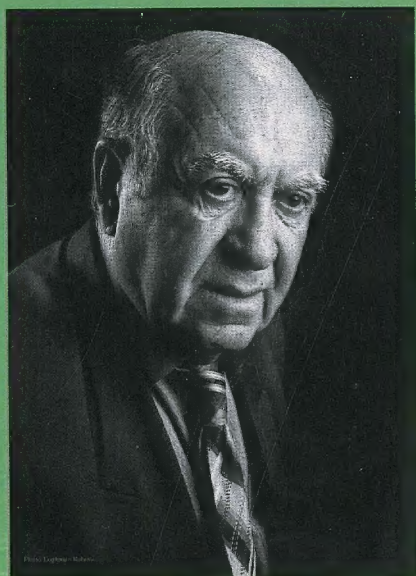

Photo: L'Espresso - Milano